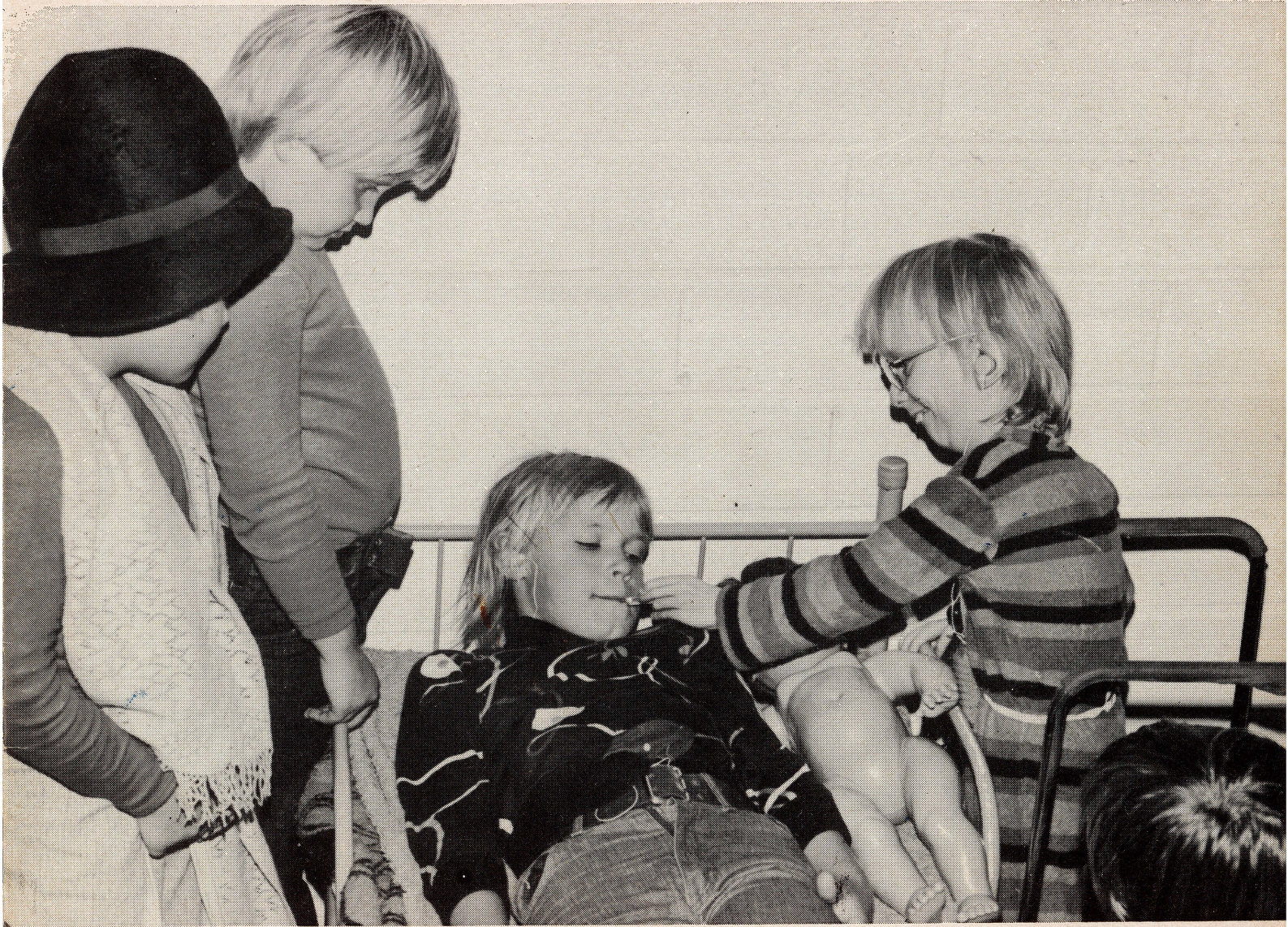

KUUROJEN LEHTI

N:o 10
1976

Tidskrift för döva

KUUROJEN VANHEMPIEN KUULEVIEN LASTEN
(aikuisten, yli 15-vuotiaiden)

NEUVOTTELUPÄIVÄT

Malminharjussa, Heinolan maalaiskunnassa 30.—31.10. 1976

OHJELMA:

Lauantaina 30.10.

12.00	lounas	
13.00	neuvottelupäivien avaus esittely, päivien tarkoitus	Runo Savisaari
13.45	haastattelututkimus kuurojen vanhempien kuulevista lapsista	Pertti Taimisto
14.30	kahvi	
15.00	mitä on olla kuurojen vanhempien lapsi?	Eino Savisaari
16.00	kuuron perheen vaikeuksista	Aune Ihalainen
17.00	päivällinen	
18.00	kuurolla kuuleva lapsi — miten kuuro suhtautuu	Liisa Kauppinen
19.00	sauna	
20.00	iltapala	
21.00	ohjelmallinen illanvietto	

Sunnuntaina 31.10.

8.00	herätys ja aamupala	
9.00	kuurojenyhdistys ja kuurojen maailma toisena kotina	Raili Ojala
10.00	kuurojen lapsi kuurojentyössä	Pirkko Marjamäki
11.00	kokemuksia Tanskasta lasten voimien yhdistämisestä	Runo Savisaari
12.00	lounas	
13.00	loppukeskustelu ja mahdollisten jatko- toimenpiteiden suunnitteleminen	
14.30	päätöskahvit	

Päivillä ovat mukana myös Liisa Kauppinen Kuurojen Liitosta ja Niilo Kankaanpää Porin perheasiain neuvottelukeskuksesta.

Kuurojen Liiton sosiaaliohjaajat

Johtava sosiaaliohjaaja

Aune Ihalainen, Liisankatu 27
E 10, 00170 Helsinki 17, puh.
90-638 154

Etelä-Suomi

Aira-Liisa Roiha, Liisankatu 27
E 10, 00170 Helsinki 17, puh.
90-638 151

Itä-Suomi

Irma Rönkkö, Lönnrotinkatu 5
as. 1, 70500 Kuopio 50, puh.
971-13 881

Kymen lääni

Raija Tolvanen, Salpausselän-
katu 43 D 34, 45100 Kouvola,
puh. 951-43 397

Lapin lääni

Marketta Silvola, Korkalon-
katu 13, 69100 Rovaniemi 10,
puh. 991-12-134

Oulun lääni

Valde Räisänen. 1.10.1976 alk.

Pohjois-Karjala

Seppo Mertanen. 1.10.1976 alk.

Vaasan lääni

Marjatta Jaakkola, Käsityö-
läiskatu 6, 65200 Vaasa 20,
puh. 961-15 821

ISSN 0355-5143

81 vuosikerta 1976

N:o 10

Toimitus Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija Utgivare

Kuurojen Liitto r.y. —
Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalanatie 9, Helsinki 32

Toimituskunta Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck, Liisa Kauppinen
ja Kaisu Korhonen.

Tilaushintaa

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 35,—, ulkomaille 40,—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500,—; 1/2 siv. 300,—;
1/4 siv. 175,—; 1/8 siv. 100,—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöil-
moitukset muualla kuin järjes-
töpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille
6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savi-
saari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Liisa Kauppinen
puh. 638 154.

Yleissihteeri

Jarmo Narmala
puh. 917-24 289

Järjestösihteeri

Esko Sänkiniemi
puh. 921-383 552.

Taloudenhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Kurssikeskus Malminharju

19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Vaalikokousten aikaan

Loka- ja marraskuu ovat kuurojenyhdistyksissä yhtenäistettyjen sääntöjen ansiosta vaalikokousten aikaa. Yhdistykset valitsevat puheenjohtajan sekä johtokunnan jäsenet, joko kokonaan tai erovuoroisten tilalle, uudelle toimintavuodelle. Vaalikokouksen yhteydessä tulevat yhdistyksen toimintamahdollisuudet ja -muodot arvioiduksi niiden henkilöiden pohjalta, jotka tulevat valituiksi em. tehtäviin, mutta samalla voisi kokous kiinnittää huomiota muihinkin seikkoihin:

- onko yhdistys pystynyt tarjoamaan jäsenille sitä mitä nämä odottavat ja toivovat,
- onko yhdistyksen toiminta ollut liiaksi järjestövaltainen kokoustekniikan, -asioiden ja talouden ollessa etusijalla, vaikka näiden pitäisi olla vain teknisenä apuna muussa toiminnassa,
- onko yhdistys antanut jäsenilleen ohjausta ja neuvontaa käytännön asioiden hoitamisessa,
- onko yhdistys pitänyt yhteyttä yksinäisiin kuuroihin,
- onko yhdistyksen tiedotustoimintaa hoidettu asioiden vaatimalla tavalla ulos- ja sisäänpäin,
- ovatko yhdistyksen johto- ja toimihenkilöt oikealla tavalla asennoituneet tehtäväänsä, ei käskijöinä vaan palvelijoina.

Näiden asioiden pohtiminen ei vain vaalikokouksessa vaan muissakin kokouksissa tuovat jäsenten havaitsemat epäkohdat sekä toivomukset esille. Vapaa asioiden käsittely tuo myös uutta ilmettä yhdistyksen toimintaan ehkä sisältöäkin ja ehkä eräs seikka: yhdistykset ovat jäseniä varten eikä päinvastoin — tulee korostetusti esille.

J.N.

ITÄ-SUOMEN PIIRI

Tietovisa 20.—21.11. Kajaanissa

keskusseurakuntatalossa Kirkkokatu 26. Sarjat:

- 20.11. klo 17 henkilökohtainen kilpailu.
- 21.11. klo 12 3-hengen joukkuekilpailu.

Piirin neuvottelukunnan kokous pidetään 20.11. klo 13 samassa paikassa. Kilpailujen lomassa on muuta ohjelmaa. Tervetuloa Kajaaniin.

KAAKKOIS-SUOMEN PIIRI

Tietovisa 30.—31.10. Kotkassa

Kotkan Säästöpankin kerhohuoneistossa kauppakeskuksessa alkaen lauantaina klo 18 ja jatkuen sunnuntaina klo 11.

Kotkan Kuurojenyhdistys r.y.

ETELÄ-SUOMEN PIIRI

Tietovisa 3-miehisin joukkuein 17.10. klo 14 Riihimäen Kauppaopistossa

Kalevankatu 5—7. Tervetuloa seuraamaan.

LOUNAIS-SUOMI—POHJANMAA—SAVO

Piirien välinen tietovisa Seinäjoella 16.—17.10.

Seinäjoen kaupungin pikkuteatterissa.

16.10. klo 18 piirien välinen kilpailu 5-hengen joukkuein.

17.10. klo 11 epävirallinen henkilökohtainen kilpailu.

Seinäjoen Seudun Kuurot r.y.

Kansikuva: Jyväskylän kuulovikaisten koulun oppilaita vapaa-aikanaan leikkimässä monitoimihuoneessa.

Eläkeläisten pohjoismainen konferenssi Ellivuorella 26.–31. 7. 1976

Kokouspaikka hotelli Ellivuori on kauniilla paikalla järven rannalla. Hotellissa on monia kokous-, seurustelu- kahvi- ja ruokailuhuoneita sekä saunoja ja uima-allas. Osanottajat olivat majoitettuina kahden hengen huoneisiin. Iltaisin seurattiin väritelevisiosta Montrealin kisojen tapahtumia. Konferenssin ohjelmaan sisältyivät esitelmät ja keskustelut pidettiin aina aamiaisen jälkeen klo 10–12. Konferenssin johtajana oli Carl-Erik Martola, keskustelujen puheenjohtajana Aura Ahlbäck ja tulkkina Rea Stadius. Osanottajia oli Tanskasta 6, Norjasta 3, Ruotsista 8 ja tulkkina Vivi Holmström, Islannista 5 ja tulkkeina Jon E. Jönsson ja Guomundur Egilson. Suomalaisia osanottajia oli 5.

Maanantai 26. 7.

Klo 14 pidettiin konferenssin avajaiset. Carl-Erik Martola lausui osanottajat tervetulleiksi, jonka jälkeen liittomme puheenjohtaja Runo Savisaari avasi konferenssin toivoen kaikkien viihtyvän koko viikon Ellivuorella, sekä selosti liittomme historiaa ja toimintaa. Toiminnanjohtaja Liisa Kauppinen esitti diasarjan liiton historiasta ja toimihenkilöistä. Illalla oli vapaata seurustelua ja tutustumista.

Tiistai 27. 7.

Aamiaisen jälkeen kokonnuttiin luentosaliin. Kunkin maan edustaja

esitti raportin eläkeläisten yhteistoiminnasta maassaan. Suomen raportin esitti Aura Ahlbäck. Hän mainitsi, että suuremmissa kaupungeissa järjestetään eläkeläisille kuurojen osaston johdolla päiväpiirejä kerran viikossa tai joka toinen viikko. Eläkeläisille järjestetään myös virkistystilaisuuksia kuten leirejä ja huviretkiä. Kuurojen liiton toimesta järjestetään eläkeläisille 3–4 kertaa vuodessa leirejä Malmiharjulla ja muuallakin. Eläkeläisille on yhteiskunnan toimesta myönnetty eräitä etuuksia, kuten esim. 50 % alennus rautatiematkoissa.

Ruotsin ryhmän raportin esitti Bertil Lundqvist. Ruotsissa on 5 eläkeläisyhdistystä, joista Tukholman yhdistys on toiminut 10 vuotta. Jäseniä yhdistyksessä on n. 100. Eläkeläisten liitto perustettiin v. 1975. Yhdistyksen kokoukset maanantaisin, jolloin eläkeläisille selostetaan menneen viikon lehtiutiset. Viikon muina päivinä on kuntotoimintaa, arkartelua ym. kerhotoimintaa. Eläkeläisten etuuksina ovat invalidiraha ja asumistuki.

Tanskan M. Dahlgard ja Norjan Arit Noslet esittivät lyhyet raportit maistensa eläkeläisten yhteistoiminnasta, jotka ovat miltei samalla tasolla kuin Suomessa. Islannin Jón E. Jónson kertoi ettei Islannissa ole eläkeläisten yhteistoimintaa vaan yhteisiä tilaisuuksia erikäisten kanssa. Erityisiä eläkeläisetä ei Islannissa myöskään ole.

Iltapäivällä lounaan jälkeen tehtiin vaellusretki Pirunvuorelle, jossa pistäydettiin suurista kivenjärkeistä rakennettuun taiteilija Danielsonin huvilaan, joka oli rakennettu 70 vuotta sitten. Taiteilija Danielsonin kuoltua oli hänen puolisonsa lahjoittanut huvilan Vammalan museolle. Pirunvuoren luonnon helmassa juotiin hotellista tuodut kahvit. Illalla oli sauna.

Keskiviikkona 28. 7.

Sosiaaliohjaaja Raija Tolvanen piti aamupäivällä esitelmän Suomen eläkeasioista ja eläkeläisten kuntoutuksesta. Esitelmän jälkeen oli keskustelua Aura Ahlbäckin johdolla. Ruotsin Lundberg kertoi, että Ruotsissa Punainen Risti toimittaa kerran viikossa ruokapaketteja talouskeskuksista kaukana asuville eläkeläisille, jotka eivät itse pysty käymään ruokaostoksilla.

Lounaan jälkeen tehtiin bussiretki Tampereelle. Vammalan tienhaarassa pysähdyttiin vähäksi ajaksi ja käytiin tutustumassa marskin salonkivaunuun, joka nyt on museona. Tässä historiallisessa rautatievaunussa tapasivat Mannerheim ja Hitler Marskin 75-vuotispäivänä 4. 6. 1942.

Tampereella nousimme hissillä 168 metriä korkean Näsinneulan näköalatasanteelle, jossa katselimme allamme leviävää kaupunkia ja järvimaisemaa. Tornin juurella on akvaario, jossa monet pistäytyivät

katsomassa eri puolilta maailmaa kotoisin olevia kaloja. Sieltä ajettiin Tampereen kuurojen yhdistykselle, jossa yhdistys tarjosi kahvit.

Torstai 29. 7.

Tämän päivän keskustelun aiheena oli eläkeläisten pohjoismainen yhteistyö, jonka alusti Carl-Erik Martola. Asiasta virisi vilkas keskustelu. Esitettiin kysymys pidetäänkö eläkeläisten pohjoismainen konferenssi joka vuosi vai joka toinen vuosi. Ruotsin Hans Nissen ehdotti konferenssia joka vuosi, koska eläkeläisillä on jäljellä lyhyt elämän jakso ja kahden vuoden väliaika on liian pitkä. Eivätkä kaikki eläkeläiset pääse konferenssiin, sillä leirille otetaan ensisijassa sellaisia, jotka eivät olleet edellisellä leirillä. Yksimielisesti kannatettiin konferenssin pitämistä joka vuosi.

Ruotsalaiset halusivat järjestää seuraavan konferenssin, mutta myös islantilaiset pyysivät saada konferenssin järjestääkseen. Islannin tarjous otettiin ilolla vastaan ja päätettiin pitää seuraava konferenssi Reykjavikissa v. 1977. Kuurojen Pohjoismaiselle Neuvostolle laadittiin kirjelmä, jossa ehdotettiin konferenssin järjestämistä joka vuosi. Kirjelmän allekirjoittivat kaikkien viiden pohjoismaan edustajat.

Illalla oli järjestetty mahdollisuus kylpeä savusaunassa, ja muutamat miehistä käyttivätkin tilaisuutta hyväkseen. Ulkolaisille savusauna oli suuri elämys. Saunan jälkeen esitettiin filmi Malmiharjasta.

Perjantai 30. 7.

Aamupäivällä tohtori Tietäväinen piti esitelmän teemana Tie terveyteen, eläkeläisten terveydenhoito ja ruokavalio. Vanhenevan ihmisen kehon eri osat rappeutuvat vähitellen ellei hän hoida itseään kuntoiluun ja ruokavalion avulla. Varsinkin 80 vuoden jälkeen selkäranka, sydän, keuhkot ym. heikkenevät ja kuluvat nopeasti kuntoiluun puuttuessa. Makeita juomia, sokeria, makeisia, makeita leivonnaisia yms. on vältettävä. Ne aiheuttavat monenlaisia sairauksia. Sokeri, leipä, perunat lihottavat ja lyhentävät elämää. On juotava 1½–2 litraa nestettä (vettä, kivennäisjuomia, teetä, kahvia) päivässä. Alkoholia ja tupakkaa on vältettävä. Tärkeätä on myös pitää mieli virkeänä toimimalla yhdistyksissä ja harrastamalla jotakin.

Esitelmän jälkeen tehtiin tohtorille kysymyksiä, joihin hän vastasi.

Koska islantilaisten piti seuravana päivänä lähteä kotimatalle järjestettiin päättäjaisillalliset jo samana päivänä. Carl-Erik Martola mainitsi puheessaan, että oli ilo saada islantilaiset kaukaiselta saareltaan mukaan tähän konferenssiin ja kiitti kaikkia hyvästä yhteistyöstä. Ulkolaiset edustajat esittivät kiitokset leirin järjestelyistä, erityisesti leirin johtajia ja tulkkia leirin vetämisestä. Myös ruotsalaisista tulkkia Vivi Holmströmiä kiitettiin.

Lauantaina 31. 7.

Aamulla lähtivät islantilaiset kotimatalle.

Konferenssin osanottajat hotelli Ellivuoren edessä. Keskellä seisomassa Laina Wainola ja Solveig Karilas.

Aamiaisen jälkeen Aura Ahlbäck piti esitelmän eläkeläisten opiskelumahdollisuuksista. Teemana oli Oppia ikä kaikki. Eläkeiässä alkaa uusi elämänjakso, jolloin on enemmän aikaa itsensä kehittämiseksi. Voi löytää erilaisista harrastuksista ja opiskelusta uutta sisältöä elämään. Puutteellisia tietoja voi täydentää opiskelemalla tai matkustelemalla ulkomailla. Yhteiskunnassa tapahtuu paljon uudistuksia, joista eläkeläisten on jatkuvasti saatava tietoja ollakseen tilanteen tasalla. Vanhakin voi opiskella, jos todella haluaa. Esim. kuurosokea Helen Keller opiskeli lapsuudesta vanhuusvuosiin saakka. Vielä 80 vuotiaana hän opiskeli latinaa. Nykyajan eläkeläiset ovat elämänhaluisia ja virkeitä ja jokainen voi kehittää itseään erilaisilla kursseilla. — Asiasta virisi vilkas keskustelu, tosin muutamia esittivät sivuasioita, jotka eivät kuuluneet keskustelun aiheeseen. Bertil Lundberg kertoi eräästä kuurosta, jota kiinnosti oudot latinalaiset sanat. Hän ryhtyi järjestelmällisesti opiskelemaan latinaa ja osaa nyt sitä. Laina Wainola kertoi kuinka hänelle koulussa valkeni kirjallisuuden maailma, joka syvästi kiinnosti häntä. Koko elämänsä aikana hän ei luopunut kirjoittamisesta taloudellisista vaikeuksista ja käsikirjoitusten hylkäämisistä huolimatta. Siksi hän oli hyvin hämmästynyt kun kustantaja hyväksyi hänen viimeisimmän käsikirjoituksensa v. 1969. Kirja ilmestyi v. 1969. Hän sai kiittäviä lehtiartikkeluja ja kirjeitä tuntemattomilta.

Sunnuntaina 1. 8.

Aamupalan jälkeen jätimme Ellivuoren ja lähdimme tilausbussilla Hyvinkäälle Kuurojenkoti Ävikin perinteisiin kesäjuhliin ja sieltä edelleen Helsinkiin. Ruotsalaiset ja tanskalaiset jatkoivat matkaa Turkuun ja sieltä laivoilla kotimaahansa.

A. A.

Konferenssin asioita käsitellään. Edessä islantilaiset osanottajat, vasemmalla heidän tulkkinsa.

Vaellusretken Pirunvuorelle sisältyi myös kahvihetki.

Kuurot eläkeläiset Islannissa

Kuinka moni mahtaakaan olla huolestunut ajatellessaan vanhuuden päiviä. Ehkä heillä on syytä siihen. Vaikka tiedämme, että joka ikäkaudella on omat ilonsa ja surunsa. Nehän riippuvat olosuhteista. Mutta varma on että vanhus-ten määrä kasvaa nykyisestäään ja tämä johtuu monista seikoista. Lääketiede on kehittynyt, lyhyempi työ-aika antaa pitemmän lepo hetken ja myös aikaa harrastuksille.

Viime aikoina yhteiskunta on muuttunut siten, että saavutamme parempaa elintaso helpommin kuin ennen. On uusia nopeita laitteita ja talot rakennetaan paremmalla tekniikalla, raskas työ kuuluu menneisyyteen. Kaikki tämä myötävaikuttaa että elämme kauemmin.

Mutta olemmeko onnellisempia? Huolimatta tieteen saavutuksista tätä yleistä elämää seuraa joitakin vaikeuksia. Olemmeko saaneet kaiken mitä toivomme? Eikä mitään ole unohtunut? Kyllä, ihminen itse. Vanhus yhteiskunnassa. Tästä ihmisestä puhumme tässä kokouksessa.

Täällä on meitä islantilaisia muutama. Olemme tulleet pitkän matkan tänne vaihtamaan kokemuksia ja tietoja kanssanne. Ja tehostamaan veljeskansojen ystävyyttä. Monet uskovat että kuuroilla ei ole samoja vaikeuksia ja stressejä elintason ylläpitämisestä. Ehkä kuuron ei tarvitse kokea näitä yhteiskun-

nan jännitteitä kuin kuuleva, mutta hänen tarpeensa ovat samat kuin kuulevalla. Ja hän jää paitsi paljosta mitä lehdet, radio ja televisio antavat. Ja paljon jää hänelle vieraaksi hänen elämänsä ulkopuolella. Uskon että monet kuurojen tulkit ja konsulentit voivat kertoa vaikeuksista joita tulee vastaan viranomais-ten turhantarkkuuden takia. Jos kuuro eläkeläinen esimerkiksi hakee asuntoa tuntuu siltä kuin systeemi ei olisi kuuroja varten.

Joku aika sitten Vanhempien yhdistys ja Kuurojen yhdistys kiinnittivät palvelukseensa nuoren hyvin koulutetun naisen. Hänen piti mm. hoitaa myös asuntoasiat. Meille tämä työ on niin uutta että olemme tähän saakka hoitaneet asioita kysymällä joltakin tuttavalta joka on tuntenut jonkun toisen henkilön jne. Vanhemmat, sukulaiset, ystävät ja tuttavat ovat auttaneet niin hyvin kuin pystyivät ja saavutukset ovat olleet sen mukaiset. Siitä syystä oli pakko saada työvoimaa ja meidän mielestämme nainen oli sopivin tähän työhön.

Yhdistyksemme ja Vanhempien yhdistys ovat äsken liittyneet Islannin invalidijärjestöön. Toivomme yhteistyötä. Olemme myös jäseniä Kuurojen Pohjoismaisessa Neuvostossa ja heiltä toivomme eniten saavamme apua. Tarkoitin että voimme tutustua toistemme maihin ja en-

si vuonna näemme kuinka olemme onnistuneet. Niinkuin tässä kerroin meillä on henkilö joka työskentelee puoli päivää meidän järjestöissä.

Eläkeläistemme eräs suuri ongelma on asunto. Meidän avustajamme kävi tapaamassa vanhustenkotien johtajia, mutta kun he kuulivat, että puhuttiin kuuroista tuli heti kielteinen vastaus. Olemme kuitenkin kuulleet että kaikilla on samat oikeudet, olemme samanlaisia lain edessä. Mutta ehkä on näin vain silloin kun meitä on »pantu matalaksi». Ja puhutaan ihmisoikeuksista. Tuomitsemme toisia kansoja silloin kun he harrastavat rotusortoa eri-
värisiä kohtaan. Mutta mitä itse teemme? Miten johtajat selittävät kielteisen asenteensa. Näin, että kukaan ei ymmärrä kuuroja. Heidän henkilökuntansa ei ymmärrä kuuroa. Voiko tällaisia ennakkoluuloja vielä löytyä 20-vuosisadalta. Ja kuitenkin ymmärrämme pientä lasta joka ei ole oppinut edes puhumaan. Me ymmärrämme lapsen kaikki tarpeet heti sen syntymästä saakka.

Ystävät, alkää ajatelko että islantilaiset ovat huonompia kuin muut kansat. He eivät vain ole valistuneet tarpeeksi, eivät tiedä näistä asioista mitään. Näistä ei puhuta lehdistä, radiossa ja televisiossa. Kenen on syy tähän? Meidän, kun me työskentelemme asioiden parissa? Ehkä voisimme tehdä enemmän. Mutta meitä on niin vähän. Sen takia päätehtävämme on valistaa toisia niin paljon kuin mahdollista näissä asioissa.

Kun tarkistamme eläkeläistemme sosiaaliset olot, näemme, että paljon ei ole tehty. Paljon pitäisi tehdä ennenkuin asiat ovat edes tyydyttäviä. Kun ihmiset vanhenevat he kaipaavat enemmän ystäviä ja tuttavina kuin nuoret. Sentakia on tärkeää että pohjoismaat järjestävät vaihtovierailuja ja me toivomme, että niitä tehdään paljon tulevaisuudessa. Haluan mielelläni tietää mitä ajattelette tästä asiasta.

Joku aika sitten Islantiin tuli 25 ruotsalaista ja heidän mukanaan Astrid. He matkustivat omin päin ja uskon, että he olivat tyytyväisiä matkaansa kun viikon kuluttua palasivat kotiinsa. Eräs osanottajista oli menettänyt kuulonsa nuorena ja myöhemmin myös näkönsä. Ihailimme tulkkia joka teki kaikkensa, että kuurosokea pystyi nauttimaan matkastaan. Eräs kuuro nainen ker-

Viittomakielen opettajakurssi Kuurojen Ammattikoululla

Viittomakieltä on tänä kesänä opetettu eri puolilla Suomea. Kuurojen Liitto järjesti kurssin yhteistyössä Ammattikasvatushallituksen kanssa Oulussa, Mikkelissä ja Turussa. Mäntsälän kurssi oli Kuurojen Liiton yksinään järjestämä, Jyväskylän kurssi oli Kouluhallituksen ja Vaasan kurssi Församlings Förbundetin järjestämä.

Kesän päätapahtuma viittomakielen opetuksen osalta lienee ollut viittomakielen opettajakurssi, joka järjestettiin tänä kesänä Kuurojen Ammattikoulussa Turussa. Kurssin johtajana toimi Pentti Ravanko, joka oli myös oppilaana omalla kursillaan. Hän oli Ammattikasvatushallituksen puolesta tässä tehtävässä. Leipätyönään Pentti opettaa Kuurojen Ammattikoulussa metalimiehen taitoja.

Opetuksen päävastuu oli Eino Savisaaren harteilla. Hän hoiti hommat tuttuun tyyliin ja asiat tietysti luistivat hyvin. Vasta lomalta palanneena Eino oli tavallistakin terävämpi ja lomapartakin oli säästetty kurssilaisten ihailtavaksi. Aisaparina toimi Liisa Kauppinen. Hän piti päivisin luentoja tai istui kurssilaisten joukossa ja yöllä valmisti seuraavan päivän luentoja. Kurssin toiseksi viimeisenä päivänä tuli Pirkko Marjamäki Jyväskylästä antamaan oman osansa opetuksesta. Hän piti muutaman luennon kuurojen opetuksen historiasta. Nämä kolme viimeksimainittua muodostivat tällä kertaa tutkintolautakunnan ja saivat kurssin aikana yhteis-

toi, että hän yritti keskustella hänen kanssaan ja yllättyi koska tulos oli hyvä. Hänellä oli käsitys, että tarvitaan jonkinmoiset valmistelut ennenkuin voidaan kommunikoida. Kerron tämän siksi, että ymmärtäisimme tämän: jos on tahtoa, silloin olemme edenneet jo puoli tietä, mikään ei ole mahdotonta. Ehkä joskus epäonnistumme, mutta silloin yritämme uudestaan.

Ellivuori, 31.7.1976

Gudmundur Egilsson
Reykjavik, Island.

nimityksen »arvojoukko» (ks. Mat. tekn. viittomat).

Edellisten lisäksi muutaman luennon pitivät Sirkka-Liisa Halme ja allekirjoittanut. Sirkka-Liisa puhui pöydällä istuen luovan toiminnan, pantomiimin ja mimiikan puolesta: »Viittojalla täytyy olla kädet ja ilme sävy sävyyn». Minä yritin panna korvan taakse vanhojen ja kokeneitten viittomakielen opettajien oppeja. Kuurojen kurssilaisten ikiomana kunsulenttina, ohjaajana ja tulkkina oli Kerttu Ryömä. Nämä kolme viimeksimainittua muodostivat taas oman ryhmänsä, joka erosi arvojoukosta mm. siinä, että me emme joutuneet arvostelijan vaikeaan osaan.

Eino Savisaari tunsu arvostelijana olemisen niin raskaana, että muisteli kaihoisasti englantilaisten tuomareiden henkilöllisyytensä peittämiseksi käyttämiä peruukkeja ja pitkiä kaapuja. Ei edes kesälomalalla kasvatettu parta peittänyt hänen henkilöllisyyttään riittävästi.

Kurssin ohjelma oli varsin tiivis. Voimassa olevaa työaikalakia ei siis voitu noudattaa. Ruokataukojen lyhentämisenkin jälkeen ohjelma loppui illalla vasta puoli seitsemän. Keskiviikkoilta oli kuitenkin poikkeus: silloin oli vapaa ilta. Kurssilaiset varasivat tämän illan lukemiseen, kuten kunnan oppi-lasten sopiinkin. Saunassa kuitenkin ehdittiin käydä lukujen lomassa.

Kurssin opettajat olivat yksimielisesti sitä mieltä, että viiden päivän kurssi on liian lyhyt. Lähes kaikki tärkeät asiat ehdittiin kyllä mainita kurssin aikana, mutta niihin ei ehditty syventyä. Suurin puute oli viittomakielen opetuksen harjoittelun ja ohjauksen vähyyys. Pieni lisä edellisiin opettajakursseihin verrattuna oli kuitenkin videolaitteitten avulla harjoittelu. Näin jokainen sai edes lyhyen ajan seurata omaa opetustaan kuvanauhalta.

Kurssin osanottajia oli 31. He osallistuivat kurssin työskentelyyn varsin aktiivisesti. Samoin he olivat onnistuneet keräämään keskuudestaan koko joukon »maallista hyvää» hankkiakseen puskan ruusuja, joita sitten jaettiin juhlallisten päät-

VIITTOMAKIELENKURSSI VAASASSA

Kurssi kesti viikon, alkoi 12. p. heinäkuuta ja päättyi sunnuntaina 18. p. heinäkuuta. Viikko olikin kesän kaunein ja aurinkoisin.

Kurssi pidettiin ev. kansanopistossa ja johtajina olivat Eino Savisaari, Kaija Westerholm ja allekirjoittanut. Kaksikymmentä osanottajaa oli saapunut tänne ruotsinkieliseen kurssiin.

Järjestyimme heti alussa ryhmiin, Einon osalle tulivat aikaisemmin viittoneet oppilaat ja Kaijalle ja minulle vasta-alkajat.

Eino piti luennon kuuroista ja kuulovammaisista ja sen jälkeen yritettiin viittoja. Kyllä oli aloittelijoilla sormet jäykkinä, eivät osanneet totella. Mutta hetken päästä alkoi jo sujua. Päivä päivältä tuntui viittominen helpommalta koska saimme tietää miten eri viittomat olivat syntyneet.

Esitelmien aikana saivat kädet ja sormet levätä, mutta sitten alkoi taas ahkera viittominen.

Esitelmissä kerrottiin viittomakielen eri lajista, kuurouden seurauksista, työstä kuurojen parissa, kuurojen sosiaalisista kontakteista ja kuurojen sosiaalisista eduista.

Melkein joka ilta meillä oli ohjelmaa ja hauskaa oli. Näimme filmin ÄÄNIVALLI ja keskusteltiin eri teknillisistä apuvälineistä joita on kuuroja varten.

Eräänä iltana oli sauna. Katseltiin TV:ssä Kädet kertovat ohjelmaa, siinä oli Eino ja Liisa.

Perjantai-iltana kävimme Algotin luona. Hän oli jo rapulla vastassa, emme ehtineet vaihtaa monta sanaa kun meille jo tarjottiin kahvia. Algot oli luvannut tarjota vain vaatimattomat kahvit, mutta olipa pöy-

täjäisten yhteydessä kaikille opetukseen ja kurssin hoitoon osallistuneille. Myöskään puheita ei päätösjuhlalta puuttunut. Todistusten jaon jälkeen kurssilaisten puolesta esiintyi Seppo Klemola, joka antoi Liisa Kauppiselle kolme ruusua: yhden »vihjeellisen», yhden »simultaanisen» ja yhden »aidon» ruusun. Seppo itse sai täysin epävirallisesti yhden ruusun ilman vartta ja yhden varren ilman ruusua.

Antti Vanne

Äidinkieltä aikuisille

Kunnallisvaalien karanteeniajasta johtuen on Äidinkieltä aikuisille ohjelmat jouduttu siirtämään seuraavasti:

Miten kirjoittaa 25.10.
Miten lukea 1.11.
Miten puhua 8.11.

Päivälähetykset alkavat maanantaina 1.11. Ohjelmat on tekstitetty kuuroille.

viikkotekstit

ma 25.10. klo 18.45

Ohjelmassa Miten kirjoittaa? käsitellään niitä arkielämän tilanteita,

joissa ihmiset useimmiten joutuvat kirjoittamaan, ja pohditaan, miten voitaisiin lisätä kirjoitustaitoa ja -halukkuutta.

ma 1.11. klo 18.45

Ohjelmassa Miten lukea? käsitellään erään kirjan syntyvaiheita ja keskustellaan kirjallisuuden tulkinnasta. Suunnittelija Ulla Puro, tuottaja Irja Hämäläinen, tuotanto Aikuisopetus.

Opetusvihkon voi tilata os: Oy Yleisradio Ab Opetusosasto/Vihkotilaukset, PL 95, 00251 Helsinki 25.

dällä iso täytekakku. Lauloimme virren ja sitten Algot kertoi elämänsästä kuurojen parissa. Lauloimme taas ja viitoimme laulut. Sitten tuli aika kiittää Algota ja lähteä takaisin.

Lauantai-iltapäivällä teimme kiertokierroksen ja tutustuimme Vaasaan. Illalla meillä oli tilaisuus käydä Ortodoksisessa kirkossa. Ei meitä montta ollut. Ihmettelimme kun lähestyimme kirkkoa, miten siellä pitää käyttäytyä. Joku sanoi viisaasti: »Ollaan niin luonnollisia kuin mahdollista!» Menimme sisään. Siellä ei ollut muita kirkonjäseniä. Hiukan erilaista siellä oli kuin mihin olimme tottuneet. Siellä ei istuta ja pappi laulaa melkein koko messun. Koska emme ole tottuneet seisomaan kaipaamme kohta tuolia. Meidän kurssin miehet olivat reippaita, he seisoivat koko messun ajan paikallaan. Kirkon jälkeen oli lähetysilta. Eino kertoi Etiopiasta ja lähetystyöstä kuurojen parissa.

Sunnuntai tuli, aivan liian pian. Päättyäiset aloitettiin jumalanpalveluksella Trefaldighetskirkossa ja Eino oli tulkkina. Meitä oli pieni ryhmä jatkokurssilta joka viittoi muutamia virsiä. Olimme harjoitelleet ja harjoitelleet viikon aikana, mutta silti ramppikuume vaivasi, muistammekohan kaikki viittomat. Tämähän oli ensimmäinen kerta kun esiinnyimme ja niin monen ihmisen edessä. Ehtoollinen päätti jumalanpalveluksen.

Jumalanpalveluksen jälkeen tarjottiin kahvia koululla. Monta kuuroa, noin 15—16, oli tullut mukaan ja oli hauska, että he halusivat olla mukana meidän päättyäisissämme. Kahvinjuonnin aikana tutustuimme kuuroihin ja saimme kokea viittomakieltä käytännössä eikä vain teoriassa.

Lopuksi seurasi kurssitodistusten jako ja sitten otettiin jäähyväiset.

Haluamme kiittää meidän opettajiamme, koulua ja kaikkia jotka olivat kurssin järjestäneet. Toivomme samalla että seuraavana vuonna myös järjestetään tällainen kurssi ja että kuurot silloinkin haluavat ja ovat tilaisuudessa mukana meidän joukossamme.

Näitten kurssien tarkoitushan on aikaansaada kontaktia ja tuoda meidät lähelle toisiamme. KUUROT ja KUULEVAT.

Inga Lassfolk

Kirjoittaja (oikealla) Teneriffalaisten kuurojen seurassa koulun portilla. Keskellä senora Margarita.

Teneriffan kuuroja tapaamassa

Viettäessäni menneenä talvena pienessä porukassa Kanarian saarten kesä ihanaalla Teneriffalla, halusin tutustua sikäläisiin kuuroihin. Otettuani selvää oppaaltamme millä linja-autolla pääsee maan pääkaupunkiin Santa Cruziin, istuimme eräänä päivänä pikavuorobussissa matkatien kiemurtelevaa toisin paikoin suoraa tietä myöten Santa Cruziin. Kysyttyämme Viera Clavijo-katua löysimme sen talon, jossa kuurojenkoulu toimii. Jykevän takorautaportin takana oli vanha kolmikerroksinen talo, jonka ylimmän kerroksen eräässä huoneessa oli joukko kuuroja katselemassa TV:ta. Heitä oli kouluikäisiä ja muutama aikuinen nuori. Oli juuri siesta-aika niinkuin etelämaissa yleensä. Ne nuoret kuurot olivat käymässä ja tapaamassa toisiaan. Heilläkin oli siesta työpaikoistaan. Siestan lopussa kipittivät pienimmät alas toiseen kerrokseen. Koulutunti oli alkamassa ja käytävällä tuli vastaan kaksi opettajaa, joita tervehdimme. Pienten oppilaiden luokassa opettaa naisopettaja ja vanhempien luokassa miesopettaja, joka on ilmetty Etiopian ent. keisari Haile Selassie, mustapartainen laiha mies. Luokkahuoneita on vain kaksi. Teneriffan ja sen lähisaarten kuurot pääsevät kouluun 6-vuotiaina. Muuten maassa ei ole koulupakkoa. Siksi Kanarian saarilla on vielä puhe- ja kirjoitustaidottomia

kuuroja. Muistuu tässä mieleeni vuosia takaperin Gran Canarian Las Palmaksessa tapaamani Jesus niminen poika, jonka vanhemmat eivät ymmärtäneet panna häntä kouluun. Miten pojan elämä on nyt järjestynyt? Sillä pojalla oli luontaisia lahjoja piirtämisessä. Istuessamme fiksuja nuorten kanssa pienessä toimistossa kysyin yhdeltä seniorilta ovatko kaikki tämän koulun entisiä oppilaita. He myönsivät olevansa. Seniorita kertoo, että hän on kotoisin La Palman saarelta, jossa hän oli aivan yksinäinen ilman koulutalotovereitten seuraa. Siksi hän tuli Santa Cruziin oppiakseen ammatin ja saadakseen seuraa. Hän opiskelee pukujen leikkausta. Toisen seniorita, hänen ystävättärensä, on koruompelija. Hänellä olikin kädessään kaunis revinnäistyö tekeillä siesta-aikanakin. Siinä juttellessamme tuli senora Margarita, jota odotimme. Tämä eksoottinen älykäs rouva on pari tuntia arkisin koulun toimistotyössä ja toimii myöskin tuntiopettajana koulussa. Hän kertoi olevansa syntymäkuuro ja saaneensa varhain lapsena esiopetusta Espanjan Madridissa. Sitten 9-vuotiaasta 24-vuotiaaseen asti hänellä oli kotiopettaja Teneriffalla. Se oli kova koulu, sanoi hän.

— Mitä opiskelit niin pitkään?

— Vanhemmat halusivat, että oppisin paremmin puhumaan ja kirjoittamaan.

En ihmetellyt enää, kun joku sanoi, että hän oli lääkäriperheestä lähtöisin. Kannatti varakkaan pitkään yksityisesti opiskella. Senora Margarita on naimisissa kuuron verhoilijan kanssa, jolla on verhoiluliike La Laguunassa, josta ajaa joka päivä koululle omalla autolla.

Koska tässä samassa talossa on kuurojen yhdistys, kysyin senioralta milloin yhdistys on avoinna ja miten se toimii?

— Se ei ole toiminnassa nykyään johtohenkilöiden puutteesta, kertoi hän jatkaen, kun eräs tarmokas kuuro rouva, jonka kuva riippuu toimiston seinällä kuoli muutama vuosi sitten lamaan yhdistyksen toiminta ja sitä paitsi Santa Cruzissa on vaikeata, jopa mahdotonta, saada koulua käymättömiä ymmärtämään asioita, selosti senora.

— Eikö heitä voi joskus kutsua kokoon ja tarjota heille virkistystä ja jos mahdollista opetustakin? kysyin.

— Se on vaikeata, siihen ei ole tilaisuutta kun on tämä toimistotyö ja kotona kamalan vilkas pieni lapsi sekä työ verhoiluliikkeessä hoidettavana.

— Mitä työtä teneriffalaiset kuurot tekevät ammatikseen?

— Heitä on kaksi arkkitehtinä, on puuseppiä, verhoilijoita, ikkunanpesijöitä, siivoojia, ompelijoita, banaaniplantaasin viljelijöitä ym.

— Ovatko he tyytyväisiä palkkaan?

— Palkka on hyvin pieni ja hinnat ovat nousseet, mutta sillä jotenkuten tullaan toimeen.

— Tekevätkö kuurot matkoja emämaahan Espanjaan ja muihin maihin?

— Hyvin harvat, jos heillä on varaa. Matkat ulkomaille ovat hirveän kalliita. Mielellään lähtisin ulkomaille, mutta se ei kannata nyt, vastasi hän. Puertossa rantakadun turistivilinässä tapasimme pari amerikkalaista kuuroa. He äkkäsivät meidät, kun viittoilimme keskenämme. Mr. ja Mrs. Omansky ovat kotoisin USA:n osavaltiosta Marylandista. Rouva on syntynyt Saksan juutalaisia. Natsien vainon alla hän nuorena pakeni perheensä kanssa ensin Moskovaan, josta matkusti maailman pisintä rautatietä Siperiaan ja sieltä Kiinaan. Matka kesti Siperian rautatiellä yli viikon. So-

Kuurot rippikoululeirillä Luovan ilmaisuuden keinoin esitetään kohtia Raamatusta

U.S. Turku

Kuurojen rippikoululeiritoiminta on tänä vuonna päässyt täydellä teholla käyntiin. Kolmella leirillä on ollut yhteensä 35 nuorta eri puolilta maata. Juuri näinä päivinä Turun evankelisluterilaisten seurakuntien Heinänojan leirikeskuksessa Kaksikerrassa päättyvällä nuorten rippikoululeirillä on 13 osanottajaa, kaukaisin heistä 19-vuotias etiopialainen Nabai. Ja samaan aikaan samoissa tiloissa on myös kuulevien rippikoulu. Mielenkiintoinen, vielä uusi ja taatusti avartava kokemus kummallekin joukolle.

— Kuurojen leireistä vastaa nyt ensi kertaa Sisälähetysseura. Aikaisemmin rippikoulut on pidetty kuurojen kouluissa, mutta selvä on, että erilainen ympäristö vaikuttaa virkistävästi nuoriin, sanoo pastori Eino Savisaari, joka yhdessä diakoni Marja-Leena Lehtosen kanssa toimii rippikoulun opettajana.

— Ongelmana on oppikirjatilanne. Kuurojen osalla se tuntuu luonnollisesti vielä suurempana kuin kuulevien. Uusi kirja on tulossa, mutta tähän kesään se ei ehtinyt. Lisäksi siitä lienee tehtävä oma laitos kuuroja varten, Savisaari arvelee.

dan päätyttyä he lähtivät laivalla Kaliforniaan. Amerikassa hän avioitui kaksi kertaa ja on nyt toisen miehensä kanssa Teneriffalla 5:n kerran. — Miksi ette vietä talvilomaa Floridassa, jonne amerikkalaiset yleensä pakenevat talvella, kysyin. Rouvan eläkkeellä oleva tuomariveli asuu Teneriffalla. Hän kutsui heidät ja maksoi joka kerta komatkan ja oleskelun Teneriffalla. He käyvät Teneriffalla niin kauan kun veli on elossa. Heidät kutsuttiin drinkille viehättävän kauniiseen kaksioon hotelliin, missä he asuvat. Sinne tuli myöskin heidän ystävänsä, Länsi-Berlinistä kotoisin oleva kuuro taidemaalari ja graafikko Gestren, hyvin vilkas ja aina jutussa. Hänkin on juutalainen. Hän kertoi piileskelleensä natsien vai-

Kuurojen rippikoulussa käytetään audiovisuaalista välineistöä varsin paljon ja viittomakieli tietenkin elävöittää esityksiä. Joitakin Raamatun kohtia esitetään luovan ilmaisuuden keinoin, dramatisoimalla. Ero kuulevien rippikoululeiriin on mm. siinä, että kuurojen ohjelmasta puuttuu musiikki. Rippikouluun olennaisesti liittyvien asioiden lisäksi puhutaan mm. diakoniasta kuurojen maailmassa, kirkollisesta ja sosiaalisesta työstä sekä järjestötoiminnasta.

Eino Savisaari ja samaan aikaan Maarian seurakunnan 31 nuoren rippikoululeiriä Heinänojkassa johtava pastori Esko Thurén ovat sitä mieltä, ettei rippikoululeirin opetusta ole mahdollista pitää yhdessä. Sen sijaan kummankin mielestä samanaikaisuudesta muuten on erittäin hyvät kokemukset.

— Vapaa-aikoina nuoret ovat huomanneet, että tulevat toimeen keskenään, osoitteita on vaihdettu ja yhteydet säilyneet rippikoulujen jälkeenkin. Leirillä kesti kontaktien solmiminen pari päivää, mutta sen jälkeen alkoikin sitten sujua jo hyvin, Savisaari ja Thurén huomauttavat.

— Vammaisten maailma on usein

non alla kolmen kriittisen vuoden ajan ja oli koko ajan aikeissa paahtaa ulkomaille, mutta onneksi sota päättyi Saksan häviöön ja hän sai pitää koko kodin omaisuuksineen. Muuten olisi joutunut keskitysleirille niinkuin hyvin monet kohtalotoverinsa ovat joutuneet.

Puertossa ollessamme kävi senora Margarita lähimpien ystäviensä kanssa Puertossa meitä tervehtimässä parikin kertaa. Yhtäaikaa istui hotellihuoneessamme 3 kuuroa perhettä elohopean vilkkaine pienokaisineen. Siinä juttellessamme ja pienokaisten peuhatessa sangyssämme pannen vuoteemme sekaisin kului aika nopeasti ja heidän oli lähdeittävä porhaltamaan autoillaan Santa Cruzia kohti.

Ar

MERKKIPÄIVIÄ

80 VUOTTA

Veikko Laikola lokakuun 27 päivänä Kuortaneella.

75 VUOTTA

Signe Juhola lokakuun 26 päivänä Ävikissä.

Kosti Remmi marraskuun 2 päivänä Lahdessa (matkoilla).

70 VUOTTA

Alli Härmä lokakuun 26 päivänä Seinäjoella.

Lyyli Suuripää marraskuun 13 päivänä Tampereella.

Hilma Sorvisto marraskuun 14 päivänä Tampereella.

60 VUOTTA

Helvi Rautalammi marraskuun 1 päivänä Porissa.

Martta Virtanen marraskuun 1 päivänä Sammaljoella.

50 VUOTTA

Veikko Partanen lokakuun 30 päivänä Sonkajärven Vänninmäellä.

muille kovin kaukainen. Tämä rippikoululeiri on koettu hyvin myönteiseksi. On opeteltu elämään lähimmäisten kanssa.

Kuulevien leiriin osallistuvilla on rippikoulun alussa opetettu viittomakielen aakkosia ja huulilta luku ja on annettu tietoutta kuurojen osalta. Eikä opinhalusta ollut puutetta.

Kummankin rippikoulun nuoret osallistuivat sunnuntaina Keskikerran kirkossa jumalanpalvelukseen. Ja ensi lauantaina päättyy kuurojen rippikoululeiri Turun Tuomio-kirkossa pidettävään komfirmatioon.

— Kuurojen rippikoululeiritöimintää pyritään jatkamaan. Jo syksyllä otetaan selville osanottajamäärä ja ensi kesän leirit järjestetään, ehkä kahden suuren leirin muodossa, seudulle, jolta osanottajia tulee eniten. Samaa käytäntöä noudatettiin tänäkin vuonna, Savisaari sanoo.

Ritva Kankamo
Uusi Suomi 13.8.1976

KAARLE HAKALA 90-VUOTIAS

Liikuntaa ja terveitä elämäntapoja pitää ikänsä salaisuuksina Salossa 21.8. 90 vuotta täyttänyt Kaarle Hakala. Yhä vetreässä kunnossa oleva Hakala harrastaa liikuntaa innokkaasti vieläkin, nyt vain kävelylenkit ovat lyhyempiä kuin nuoruuden päivinä.

Hakala kertoo harrastaneensa etenkin hiihtoa Valppaassa. Silloin tuli kilpailuistakin monia palkintoja, jotka vieläkin komeilevat kaapissa. Myös painia tuli harrastetuksi jonkin verran.

Oman aktiivisen liikunnanharrastuksensa lisäksi Hakala on myös innokas urheilun seuraaja. — Ei tarvitse kuin vihjaista stadionille lähdistä, niin vaari on jo ensimmäisenä menossa, naureskelee kotiväki.

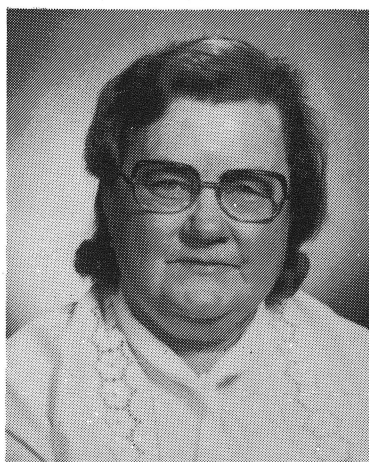
Oman osuutensa pitkään ikään on varmasti myös ruokailutottumuksilla. Hakalan mielestä kaikessa on oltava kohtuus, ei kannata ahtaa itseensä turhia aineita. Edes särkylääkkeitä Hakala ei käytä mielellään, enemmän hän luottaa vanhan kansan luonnonparannusmenetelmiin.

Rautaisen terveytensä johdosta ei Hakala tosin ole tarvinnut juuri minkäänlaisia parannuskonsteja.

Kaarle Hakala on syntynyt Perttelissä, josta hän kuitenkin kaksitoistavuotiaana lähti nopeasti heikentyneen kuulonsa johdosta Turkuun kuurojen kouluun. Kaksikymmentavuotiaana hän muutti Saloon, jossa pääsi puuseppämestari Niskan oppiin. Sen jälkeen hän on toiminut monella eri työnantajalla. Vakinaisesti hän oli töissä 73-vuotiaaksi saakka, sen jälkeenkin hän on kotona puuhannut huonekaluja ja muita puutöitä. Vieläkin on alakerassa höyläpenkki näpertelemistä varten.

Koneita Hakala ei ole puusepän ammatissaan tottunut käyttämään, hän kutsuukin itseään vanhan ajan käsipuusepäksi. Räättälänammattikin kuulemma häntä alussa kiinnosti, mutta siihen ei silloin ollut mahdollisuutta.

Liikunnan lisäksi Hakalan harrastuksiin kuuluu kuurojen asioiden hoitaminen. Tämän vuoden toukuu-kuussa hänelle ojennettiin Kuurojen liiton pronssinen ansiomerkki, jonka hän vastaanotti yhdessä vaimonsa kanssa. Hakala vaimoineen on

TOINI HAKONEN
60 VUOTTA

Marraskuun 18 päivänä täyttää 60 vuotta emäntä Toini Hakonen Juuan Vuoremaassa. Ne monet ystävät, jotka hänet tuntevat, tietävät hänet Karjalan kasvattiksi. Syntynyt Viipurissa, suorittanut 8-vuotisen oppijakson Kuopiossa. Mikä lykky lienee sitten lennättänyt hänet tänne Savon sydämeen henkeen ja vereen asti karjalaisen ihmisen. Miehensä Olavi Hakosen kanssa Toini pitää maatilaa. Toinille ei ole riittänyt yksinomaan maalaistalon työt. Hänen näppärien sormiensa kautta on syntynyt toinen toistaan kauuniimpia ja ihmeellisempiä töitä. Ei ole paljon sellaista mitä Toini ei osaisi tai ei ole tehnyt. Häneltä syntyy kauniita raanuja, mattoja, katajatöitä, maalauksia, virkkauksia ym.

myös Salon kuurojen yhdistyksen perustajajäseniä. Hakalat istuivat yhdistyksen johtokunnassa aina sen perustamisesta vuoteen 1968 saakka.

Pirteä Hakala seuraa aktiivisesti ajankohtaisia tapahtumia. Paikallisen sanomalehti hänelle on tullut sen perustamisesta tähän päivään saakka. Sen lisäksi hän lukee mielellään kirjoja ja katselee televisiota.

Maailmanmenoa kauan tarkkaan seuranneella Hakalalla on myös mielipide tämän päivän maailmasta: — Maailma on nyt parempi kuin ennen, paljon parempi. Ennen on ollut puutetta ja työttömyyttä paljon enemmän kuin nyt, kun saa työttömyysavustuksia ja muita.

(Salon Seudun Sanomat)

YLI RAJAN

Juho Kauppinen IN MEMORIAM

Kurkiaura vetää etelään syysmaise-
man palava ruska allaan. Ruiskuhilas
pellolla, on korjuupäivien kiire.

Kodissamme ajanlasku ylösalaisin: syksyllä kevät, aamulla ilta, kylväjä ja korjaaja levossa.

Vuosien saatossa menevä mies Juho Kauppinen teki työnjaon pienviljelijän ponnistuksissa ja yhteiskunnan saralla täsmällinen mies kiirehtien virka- ja kokousaikatauluunsa

köyhäinhoito, lastenvalvoja, verotussihteeri, valtuustonjäsen, kirkkovaltuusto ja -hallintokunta, sanomalehti- ja vakuutusasiamies, ja maan vaikeina vuosina siirtoväen huolto.

Kotimme oli seudun sosiaalitoimisto, vaivaiset ja sairaat kertoivat

sia ym. Viimeksi Vaasan kulttuuripäivillä oli esillä hänen töitään, joista hän sai I ja III palkinnot.

Mikkelin Kuurojen Yhdistyksen puheenjohtajana hän toimi 30 vuotta ja on nykyisin yhdistyksen kunniapuheenjohtaja. Ihmeellisellä tarmolla hän on saanut paljon aikaan yhdistyksen piirissä. Vaivalloisesta matkasta huolimatta on hän ollut tiiviisti mukana yhdistyksen ja ompeluseuran toiminnoissa. Kaiken ohessa hän on kasvattanut kuusi lasta, jotka nyt ovat lentäneet kotoa omiin pesiinsä.

Tasavallan presidentti on myöntänyt hänelle Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitalin kultaristein. Tämä on varmasti osunut oikealle henkilölle.

Vaikka hän nykyään asustaa kahdestaan miehensä kanssa maatilallaan, niin ystävät käyvät tuhkatihään tervehtimässä. Sillä et ole kuka tahansa Toini, olet ystävämme esimerkillinen meille, enkä sano tätä suotta, toivon, että elät sata vuotta.

Onnentoivotukseeni yhtyvät varmasti kaikki kuurot ystäväsi kautta maan.

T. H.

ALLI LAHTINEN 22.5. 1976

Sosiaalihallituksen pääjohtaja Alli Lahtisen yllättävä ja varhainen poismeno on menetys myös maamme kuuroille. Monien kiireiden ja tehtävien ohella hänellä oli aikaa syventyä kuurojen asioihin ja näissä asioissa ilmenevien puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi tehtyihin esityksiin. Tätä myönteistä suhtautumista ilmentää sekin, että hän vieraili Kuurojenkotia Ävikin uuden keskusrakennuksen vihkiäisjuhlassa ja laati juhlapuheen Kuurojen Liiton 70-vuotisjuhlaan.

Kuurojen Liitto kunnioittaa syvästi Alli Lahtisen muistoa.

hätänsä edustajalleen ja hän edelleen kunnanjohtolle. Mykkä-Saimi ja moni mummo ja vaari sai leipätaai jauhopussin ensiavuksi ja läksi kiitellen piirimiestä ja piirimiehen emäntää. Huoltokenttä laajeni omasta maasta maailmaan, kuuroihin Kerenissä ja omaan tummaan lapsenlapsen.

Kevättiltoina isä käveli kylvöksillään lakaisten kiville pudonneet siemenet ja peitti ne multa. Korjuupäivinä hän palasi pelloilta tähtätkukko kourassa huoltaen poutapäivinä leikatun lyhteen linnuille.

Viimeinen ehto, sairas näkee saunamatkalla ruiskuhilaat ja antaa jatkajalleen ammattiviljelijän viimeisen neuvon: kuhilas on parempi kuin seiväs, seipäällä sade piiskaa joka lyhteen, kuhilaalla vain hattu.

Ikää viikkoa vaille seitsemänkymmentäyhdeksän, sairaus vaikea, mutta ei sairaalapaikkaa, on lääkäreitä, mutta ei tähän hätään. Tunollinen yhteiskunnanrakentaja kuolee asiallista apua vailla.

Aamuyön pitkinä tunteina vihlaistiin sydänään sammuksiin, me jäimme taivaanrajalle isän hervonnut ruumis käsivarsillamme, hän meni yli Elämän puolelle. Me saamme nyt odottaa omaa kutsuamme ja sitten kiiruhtaa isämme perään, mutta ei omin voimin, vaan isämme varoitusta muistaen: »— ja valvovalla miellä te käykää taivaan tiellä. Vie, Herra, meidät yhtehen.»

Isää ihmistä ja ystävää ikävöivien kanssa

Anni

Liiton uutisia

Liiton työvaliokunnan kokouksessa liiton toimistossa 21.9. 1976 käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Hyväksyttiin sosiaaliohjaaja Marjatta Jaakkolan siirtymispäiväksi Turun ja Porin läänin sosiaaliohjaajaksi 1.11. 1976.

Todettiin että Sävallahja on ajoittanut keräyksen liiton anomaa tar-koitukseen tapahtuvaksi 15.12.76—11.1.77. Nimettiin toimikunta hoitamaan yhdessä Sävallahjan kanssa mainoskampanjaa tämän asian yhteydessä: Liisa Kauppinen, Aune Ihminen, Raili Ojala, Eino Savisaari ja Michael Tillander.

Hyväksyttiin uuden toimistohuoneiston LVI- ja sähkösuunnitelma.

Merkittiin tiedoksi, että Arpajaisyhdistyksen kanssa on neuvoteltu arpajaisien järjestämisestä v. 1977 koko maassa liiton hyväksi ja päätettiin lähettää yhdistyksille tiedustelu asiassa.

Kuurojen Joulun myyntihinnaksi määrättiin 7 markkaa.

Päätettiin lähettää lähetystö ope-tusministeriöön selostamaan liiton nuorisotyötä. Lähetystöön nimettiin Runo Savisaari, Liisa Kauppinen, Esko Sänkiniemi ja Raili Ojala.

Hyväksyttiin nuorisosaston laatima suunnitelma musiikkitapahtumaksi valtakunnallisten nuorisopäivien yhteydessä Tampereella 23. 10.76.

Päätettiin lähettää lähetystö ope-tusministeriöön tiedustelemaan missä vaiheessa on liiton esitys viittomakielen opetuksen tarvetta tutkivan toimikunnan asettamiseksi.

Tanskan kuurojen liiton kirje, jossa tiedusteltiin Suomen kantaa mahdollisesti järjestettävistä eläkeläisten yhteismatkoista esim. Pohjois-Afrikkaan, siirrettiin hallituksen käsiteltäväksi.

Toiminnanjohtaja selosti 21.9.76 pidettyjä Vammaisjärjestöjen neuvottelukunnan ja Raha-automaattiyhdistyksen ylimääräisiä kokouksia ja niissä tehtyjä päätöksiä.

Lisäksi käsiteltiin useita liiton juoksevien asioiden hoitoon liittyviä kysymyksiä.

80 vuotta sitten

KUUROJEN LEHTI 1896

— **Pappienkokouksessa** Kuopiossa syyskuulla käsiteltiin muun muassa samaa asiata mitä tämän lehden viime numerossa oli puhuttu kirjoituksessa »Oma pappi kuuromykille». Kokous hyväksyi ehdotuksen että, kuuromykille on saatava enemmän kouluja, ynnä toisen ehdotuksen, että erityinen pappi asetettaisiin maahamme aistin viallisten sielunhoitoa varten. Mainitsemme esimerkiksi muutamia sanoja mitä pappit lausuvat kokouksessa mainitusta asiasta. Rovasti Karlsberg lausui tähän suuntaan: Kuuromykkiä ei voi sentähdenkään lähettää kouluun kuin kouluja on vähän. Vika on maamme hallituksessa kuin ei se hanki tarpeeksi kouluja aistiviallisille. Olen kuullut ettei Kuopion kouluun voitu ottaa kaikkia oppilaita. Tarjolla oli 40 oppilasta. Ei myöskään Jyväskylän kouluun voitu ottaa kaikkia niitä oppilaita jotka pyrkivät kouluun; minunkin seurakunnastani tarjottiin yhtä, mutta vastattiin: ei ole tilaa koulussa. Suurin vika on siis koulujen puute. Minä en tiedä kuinka paljon muista kuuromyk. kouluista on täytynyt hyljätä uusia oppilaita. Tämän vuoksi pitäisi ehdottaa että aistivialliskouluja lisättäisiin Kun kuuromykkä pääsee koulusta jää hän jokseenkin hoidon puutteen. Sentähden olisi tarpeellista että heitä varten hankittaisiin pappi. Pappi matkustaisi ympäri maata. Hän antaisi neuvoja kuuromykkäin vanhemmille ja rippikouluopetuksesta, sekä pitäisi huolta sielunhoidosta y.m.

Johtaja K. Killinen kirjoittaa pappien kokouksen johdosta että hänen mielestään on erittäin hyvä että

NUORTEN OSASTO

Uusia ja vähän vanhojakin ideoita nuorisotyöhön

Nuortenkerhojen koulutuspäivillä Malminharjulla pidetty esitelmä

Nuorisotyössä myös kuurojen parissa eletään murrosaikaa. Yksi syy on uusi nuorisotyölaki, joka on vähentänyt rekisteröimättömien nuortenkerhojen avustukset mitättömän pieniksi. Yhdellä ja toisella paikkakunnalla puntaroidaan sitä, kannattaisiko nuortenkerho rekisteröidä yhteiskunnan varojen saamiseksi myös kuurojen nuorisotyöhön. Kunat saavat runsaan valtionavun rekisteröityjen nuortenkerhojen avustamiseen, joten kuntien omat nuorisotyömäärärahat, jotka jaetaan kaikkien rekisteröimättömien kerhojen ja yhdistysten kesken, ovat vuosi vuodelta pienemmät. Toinen murrosta aiheuttava syy on se, etteivät nuoret enää samalla tavalla

kuin ennen aivan itsestään tule toimintaan mukaan. Valitellaan toiminnan kuivuutta. Ei olla samalla tavalla kuin ennen valmiita uhraamaan yhteisen edun hyväksi talkoohengessä. Monissa paikoissa pelkätään johtokunta toimii, touhuua hiiki hatussa ja muut vain joko haukkuvat aikaansaannoksia tai osoittavat ettei kiinnosta ja menevät muualle. Jotain pitäisi tehdä. Pitäisi saada koululaisia mukaan toimintaan, varsinkin jos yhdistys aiotaan rekisteröidä. Tässä seuraavana nuortenkerhojen edustajien kanssa yhdessä pohdittuja mahdollisuuksia. Tällaista tehdään jossain päin Suomea, ottakaa ideoita. Kertokaa kokemuksistanne. Kuinka teillä toimitaan, viihdytään yhdessä?

Yhteistyö on kaiken toiminnan

PESUTUPA — SAUNA

Tämän kirjoituksen voisi aloittaa vaikkapa sanoilla: — Olipa kerran pesutupa... Mutta koska tämä ei ole satu, niin kerrotaampa vain lyhyesti miten Porissa tehtiin entisestä pesutuvasta sauna.

Ajatus omasta saunasta Yhdistyksen toimitalossa oli ollut johtokunnan ja jäsenten mielessä vuosia, kunnes sitten eräänä kaunaina kesäpäivänä päätettiin ryhtyä tuumasta toimeen. Ylimääräiset romut heitettiin pesutuvasta pois ja samalla hetkellä lyötiin lapio kovaan maahan, sillä vesijohtoputkea varten piti kaivaa oja (olipa mukava nähdä nuoret lapion varressa...). Toisten kaivaessa ojaa, toiset aloittivat kal-kitun seinän laudoittamisen ja väli-seinän tekemisen. Onneksi työmiehiä oli enemmän kuin pomoja, työt luistivat nopeasti ja pikkuhiljaa alkoi saunan valmistuminen edistyä. Monta mutkaa kuitenkin oli matkassa ennenkuin voitiin edes puhua saunasta — lautoja mitattiin, sahattiin ja naulattiin.

Kolme viikkoa töiden aloittamisesta voitiin jo hieman lämmittää

lähtökohta. Suosittelisin ainakin kerran vuodessa pidettäväksi aivoriihen, keskustelu- ja tiedotustilaisuuden. Tällaisessa aivoriiehessä, joka voitaisiin pitää hiljaisen kesän jälkeen toimintakauden avajaisiksi, voisivat olla mukana nuorten kerhon jäsenistön ohella myös kuurojenyhdistyksen jäseniä, jos paikkakunnalla on kuulovammaisten koulu, sen oppilaat ja opettajia sekä paikkakunnan kuulovammaisten lasten vanhempainyhdistyksen edustajat. Vanhemmilta kuuroilta saadaan hyvää kokemukseen pohjautuvaa tietoa siitä, kuinka ennen toimittiin. Joskus kannattaisi oikein verestää vanhoja muistoja entisajan illanvietoista ja juhlista ja niiden runsaista, rikkaista ohjelmista. Sieltä saa monta viehättävää ideaa eikä varmasti ohjelmien uudelleenlämmittely häiritse ketään. Erittäin tärkeätä on saada kuulovammaiset koululaiset mukaan jo kouluaikana kuurojen yhdistystoiminnan pariin. Nykyisin kunnallisten kuulovammaisten koulujen oppilaille ei ole kovin paljon yhdistävää toimintaa koulupäivän jälkeen, kouluauto vie kotiin koulun päätyttyä ja siellä sitä ollaan useim-

uutta kiuasta ja samalla voitiin todeta, että hyvinhän vanha piippu veti uudet savut. Ja torstaina heinäkuun 8 p:nä otettiin ensimmäiset koelölyt Rauno Tähtisen, Veikko Nurmilaakson, Seppo Kuusisen ja SeLen toimiessa koekaniineina.

Perjantaina heinäkuun 9 p:nä suoritettiin saunan viralliset avajaiset talkooporukan voimin, avajaispuhetta ei tosin pidetty, mutta sitä ko-remmat avajaislölyt otettiin. Yksimielisesti todettiin saunasta tulleen hyvän ja odotettua parempi, tosin saunasta tuli ehkäpä liian pieni, mutta entisestä pesutuvasta tehtynä siitä tuli hieno sauna. Ja mainittakoon vielä, että Porin nuortenkerho maksoi »viulut» eli osti kiukaan, padan ja muut tarvikkeet, osa tavaroista saatiin yksityisinä lahjoituksina. Ja tämän kirjoituksen päätteeksi voidaan kertoa vanha Suomalainen kansanloru, joka liittyy saunaan: — SeLe meni saunaan laittoi takkinsa naulaan, SeLe tuli saunasta, otti takkinsa naulasta ja sanoi: »Porilaisilla on hyvä sauna...».

Saunaterveisin:

SeLe

miten yksin kuulevan maailman keskellä. Näiden koulujen opettajat ja lasten vanhemmat ovat avainasemassa lapsille eri tilaisuuksista tiedottamiseen. Ottakaa rohkeasti yhteyttä koululle ja opettajan välityksellä koteihin, en usko, että teitä käännytetään ovelta. Jos tällainen neuvottelukokous järjestetään, olisi siitä hyvä lähettää kutsukirje koululle ja lasten vanhempain yhdistykselle.

Erittäin tärkeänä tehtävänä myös nuorisoyhdistyksellä näkisin kuuroista ja heidän erityisongelmistaan tiedottamisen ympäröivään yhteisöön. Jokaisessa yhdistyksessä pitäisi olla paljon tiedotusmateriaalia jakaa kiinnostuneille. Itse joudun työpaikallani Jyväskylän kuuloviikaistenkoululla melkein viikottain puhumaan vierailleville ryhmille kuulovammaisista, viittomakielestä ja kieli-invaliditeetin aiheuttamasta kommunikointivaikeudesta eri tilanteista. Hämmästyttävän paljon on vielä ihmisiä, jotka eivät ole koskaan tavanneet kuuroa tai jotka eivät ole tulleet ajatelleeksi, ettei kuuro aina kirjoittamallakaan selviä. Kuurojen Liitosta voi tilata ilmaiseksi tällaista tiedotusmateriaalia, sormiaakkoskortteja ja »Onko ystäväsi, omaisesi...kuuro»-esitetä. Olen varma, että tällainen kirjallinen materiaali saa monen kuulevan pysähtymään ja perehtymään kuurouden problematiikkaan.

Nuortenkerhon jäsenet voisivat perehtyä paikallisiin laitoksiin. Käydä vieraillemassa vanhainkodissa, nuorisokodissa, vajaamielislaitoksessa ja muissa mahdollisissa laitoksissa mitä paikkakunnalla on. Ohjelmaryhmä voisi esittää jotain esimerkkinä kuurojen omasta kulttuurista ja viittomakielestä. Helsingin kuurojen nuortenkerho on kuulema vierailut poikakodissa ja kovasti ovat kuulema pojat innostuneet viittomakielestä ja kutsuneet toistekin käymään. Yksi vierailumahdollisuus olisi työväen- tai kansalaisopiston viittomapiiriin, jos paikkakunnalla vain sellainen on. Kuulevat, jotka opiskelevat viittomakieltä, harmittelevat usein sitä, ettei heillä ole harjoittelumahdollisuutta viittomakielessä. Lähiseudulla on varmasti myös yksinäisiä kuuroja — miten olisi jos nuortenkerhon jäsenet ottaisivat tavakseen bensa-rahjoja laskematta vieraila yksinäisten kuurojen luona.

Kurssit ovat kuuluneet kuurojen yhdistystoimintaan alusta alkaen. Muutamia esimerkkejä ovat hyvän käytöksen kurssi, ensiapukurssi, järjestökurssi, ruuanlaittokurssi, autokorjauskurssi, valokuvaus- tai kaitefilmikurssi. Uusia mahdollisuuksia olisivat kielikurssit, tanssikurssi, hengenpelastuskurssi sekä perheneuvontakurssi. Sukupuolineuvontaa nuorille suunniteltaessa kannattaa ottaa yhteyttä Helsingissä olevaan Seksuaalipoliittiseen yhdistykseen, josta saa hyviä filmejä, dioja ja luennoitsijoita alalta. Kurssien järjestämisessä kannattaa ottaa yhteyttä myös paikalliseen nuorisotoimistoon, kulttuurilautakuntaan ja työväen- tai kansalaisopistoon, sillä sieltä voi saada apua opettajan ja tulkin palkkaukseen. Kannattaa myös tiedustella voiko työväenopisto tarjota kuuroille omaa ryhmää jollakin kurssilla. Nuorisotoimistosta saa nuorisotoimen tiedotuslehtisen, siinä on lueteltu kaikki paikkakunnan nuorison tapahtumat. Kotitalouslautakunnasta kannattaa kysäistä, järjestettäisiinko kuuroille oma ruuanlaitto-, askartelu-, ompelu- tai pakastuskurssi. Matkailutoimisto kaupungissa on myös sellainen paikka, missä kannattaa pyörrähtää. Sieltä saa kaupungin tapahtumakalenterin.

Leirit ovat kuuluneet perinteisesti kesän toimintaan. Mutta kuinka olisi, jos vaihteeksi yritettäisiin mennä mukaan kuulevien tai muiden vammaisryhmien leireille tai jos pyydetäisiin omalle leirille vieraita tutustumaan. Asiassa kannattaisi ottaa yhteyttä nuorisotoimistoon. Tällainen kuulevien toimintaan mukaan meneminen on erittäin tärkeätä tiedotusmielessä. Oletteko muistaneet pyytää koululaisia tai yksinäisiä kuuroja leireille mukaan? Tärkeää leirin onnistumisen kannalta mielestäni on se, että leirin ohjelman runko on suunniteltu etukäteen.

Retket ja tutustumiskäynnit ovat myös olleet monien nuortenkerhojen ohjelmassa. On käyty tutustumassa tehtaisiin, erilaisiin näyttelyihin ja museoihin. Onko paikkakunnallanne kenties joku tehdas tai nähtävyys, johon ette ole käyneet tutustumassa? Käykääpä neuvottelemassa nuorisotoimistossa muista mahdollisuuksista. Sieltäkin voi saada ideoita.

Nyt piiritoiminnan lähtiessä käyntiin voisi myös ajatella nuortenker-

hojen vierailuja toiselle paikkakunnalle. Voitaisiin järjestää ohjelmallinen illanvietto. Keskustella ja vaihtaa ideoita. Aika vähän mielestäni on tähän asti sovittu kerhojen kesken mm. yhteiskuljetuksesta Malminharjulle erilaisiin kokouksiin.

Luova toiminta on nykyajan sana kuulevien nuorisotyössä. Luova toiminta on estoista vapautumista, itsensä tuntemaan oppimista sekä itsensä vapaata ilmaisemista. Se on ympäristöön sekä toisiin ihmisiin tutustumista. Se on peloista, ennakkoluuloista ja omasta käpertyneisyydestä vapautumista. Se on pantomiimia, mimiikkaa, hyppimistä, leikkimistä, itkemistä, nauramista, rakastamista, vihaamista... Se on lapsena olemista, tunteiden vapaata ilmaisemista. Se on kaulaan kiepsahtamista, jos siltä tuntuu. Luovaan toimintaan hyvin kiinteästi liittyvät rentoutusharjoitukset. Jatkuvan kiireen, raskaan työn ja kaikkien paineitten ja odotusten alla on hyvä joskus vapautua edes hetkeksi, keventää omaa oloa. En tiedä millaisia mahdollisuuksia teidän paikkakunnallanne on, mutta kysäiskääpä tätäkin asiaa nuorisotoimistosta. Luova toiminta on todella hauskaa, uusia virikkeitä antavaa sekä yhteishenkeä luovaa.

Muutamia omia huomioitani nuorisotyöstä ja samalla parannusehdotuksia toimintaan. Yhdistystoiminnassa on omat sääntönsä ja kaavansa, joiden oppimiseen menee vuosia. Mielestäni olisi erittäin tärkeää, että johtokunnan varajäsenet olisivat aktiivisesti kaikissa johtokunnan kokouksissa mukana ilman äänioikeutta. Tällä tavoin he olisivat ajan tullen valmiimpia astumaan remmiin. Johtokunnan tärkeimpänä tehtävänä pidän yhdistyksen yhteishengen luomista. On väärä tyyli johtokunnalta toimia: minä itse toimin, minä määrään, minä tiedän... Johtokunta on muiden yhdistysten jäsenten palvelija ja myös jäsenten toivomusten ja ideoiden toteuttaja. Johtokunnan pitäisi saada muut jäsenet toimimaan, ei vain toimia aina itse. Nuorten kerhon vuosikokouksessa olisi johtokuntaan hyvä valita 1—2 aivan uutta kasvoa erovuoroisten tilalle oppimaan yhdistyskäytäntöä. Näin nuorten kerhoista vanhemmat jäsenet voisivat pikkuhiljaa siirtyä toimimaan yhdistyksen piirissä.

Lounais-Suomen nuorten ulkoilupäivät Sorvassa

Sorvassa?

Apaja? Tottijärvi? Sorva?

Edellä mainitut kysymykset on paikallaan esittää, sillä ihmetellä täytyy nuorten puuttumista L-S piirin ulkoilupäiviltä. Kesän kuumien ja kaunein viikonloppu sekä hienot järjestelyt olivat tamperelaiset järjestäneet juuri elokuun 14—15 päiviksi. Kuitenkin osanottajia oli paikalla vain parisen kymmentä.

Missä sitten suurin osa nuorista?

Onko mahdollisesti niin, että nuoret eivät tietäneet ulkoilupäivistä? Tuskinpa. Eivät tietäneet Apajan sijaintia? Olisihan paikka kyselemällä löytynyt.

Missä siis nuoret?

Valittaen on todettava, että aika ei kait sovellu ulkoilupäivien viettoon. Siis nykyaika. Suoraan sanoen »huliganismi» valtaa nuoret eli reipas urheiluhenkkinen ohjelma ei vedä. Tämä on valitettavaa. Partiolaisuus ja reipashenkkinen urheilu- ja kilpailuhenki on kadonnut. Tilalle on tullut keinotekoiset ravintolat sekä aamuisin haihtuva keinotekoinen ilo.

Henkilökohtaisesti väitän, että souu kauniilla järvellä vastaa kymmentä ravintolailtaa. Tosin reippaasta soutamisesta ehkä saa rakkoja poskenpehmeään kätöseensa,

Tässä muutama ajatus ja idea. Toivottavasti tämä herättää keskustelua ja lähetätte uusia ideoita tai kommentteja Kuurojen Lehden palstoille

toivoo Raili Ojala

Ragnar Östman vastaanottaa Vaala Kaurelan onnittelut Apajan uuden majoitusrakennuksen vihkiäisjuhlassa. Vas. yhdistyksen sihteeri Matti Dianoff.

mutta ehdottomasti se on terveellisempää kuin aamuöinen pahoinvointi (krapula).

Mutta palataanpa ulkoilupäivien ohjelmaan.

Ensimmäisenä päivänä kilpailtiin soutamisessa, pussitappelussa ja lentopallossa. Aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta, ruskettaen osanottajien selät. Naurettiin ja kisailltiin leikkimielellä. Illalla paisteltiin järven rannassa makkaraa ja kerhoiltiin hämartyvässä illassa mukavia tarinoita.

Nostalgiaa eli tunnelman täydellisyttä, jota ei ravintolasta löydy.

Toisena ulkoilupäivänä aurinko nousi kenties edellistäkin kuumempaan ja mukavaa ohjelmaa jatkettiin. Heitettiin tikkaa onnistuneesti jopa tauluunkin. Allekirjoittanut heitti viidestä tikasta neljä metsään ja yhden tauluun, voittajan nimellä ei siis kateudesta johtuen mainita, mutta joku ainakin voitti.

Tamperelaisia voi vain kiittää hyvistä järjestelyistä ja ennenkaikkea hyvistä ruuista. Hyvät oli sapuskat, kiitollisuudella muistellaan Apajan emännän keittotaitoa.

Ja on kait paikallaan sitten kertoa loppujen lopuksi mikä on Apaja? Se on Tampereen Yhdistyksen omistama kesäpaikka Tottijärven rannalla. Paikka on kaunis ja rauhallinen, viihtyväisyttä lisää hiljattain valmistunut uusi majoitusrakennus sekä kuumat löylyt antava sauna. Lisäksi paikalla on erillinen ruokailurakennus ja lentopallokenttä. Metsän ympäröimä paikka on todella kaunis ja rauhallinen, eikä

NUORTENKERHOJEN JA OPPILASKUNTAIN

väläinen toimintakilpailu 1976 VII
väliaikatiedoitus:

	jäsen- määrä	pist.
Pori	13+4	36,37
Pohjois-Karjala	7	26,84
Lappeenranta	9	20,85
Helsinki	107	8,89
Jyväskylän Kuulovik. koulun Oppilaskunta	112	7,51
Seinäjoen Kuurojen Nuortenkerho	22	5,97
Seinäjoen kuulov. koulun oppilaskunta	14	5,28
Turun kuulovammaisten ammattikoulun harraste- ryhmät	20	4,35
Tampereen Kuurojen Nuortenkerho	38	3,71
Oulun Kuurojen Nuortenkerho	72	0,30

Joutsenossa 16.8. 1976.

N. Stefanov

NUORTENKERHOJEN JA OPPILASKUNTAIN

väläinen toimintakilpailu 1976 VIII
väliaikatiedoitus:

	jäsenmäärä	
Pori	17	39,54
Pohjois-Karjala	7	28,12
Lappeenranta	9	21,51
Helsinki	107	9,87
J:kylän Kuulovikaist. koulun oppilaskunta	112	7,51
Seinäjoen Kuurojen Nuortenkerho	22	6,56
Seinäjoen kuulovamm. koulun oppilaskunta	14	5,28
Turun kuulovammais- ten ammattikoulun harrasteryhmät	20	4,35
Tampereen kuurojen Nuortenkerho	30	4,24
Oulun Kuurojen Nuortenkerho	72	0,30

Joutsenossa 9.9. 1976

Sihteeri

valitettavasti vetävää ravintolaa ole lähimaillakaan, mutta kerrankin näin...

Mutta turhia enempää kehumatta: — vaihda kapakkailtasi käyntiin Sorvassa, näet itse miten kaunis on supisuomalainen luonto järven rannalla kesällä...

Tavataan seuraavilla kesäpäivillä. Ei kapakassa. Eikö?

Näin ainakin toivoo:

SeLe

URHEILUA

Nuorten yleisurheilumestaruuskilpailut Turussa

SKUL:n nuorten yleisurheilumestaruuskilpailut järjestettiin syyskuun 11—12 pñä Turun Urheilu-uistossa. Tuulinen sää haittasi osittain ensimmäisen kilpailupäivän ohjelmaa ja tästä syystä esim. juoksulajit jouduttiin juoksemaan päinvastaiseen suuntaan kuin normaalisti. Lisäksi kentällä järjestettiin samanaikaisesti Suomen Urheiluliiton piirienvälisiä 5- ja 10-ottelua ja myös tämä haittasi osittain kilpailujen ohjelmia, mutta kaikesta huolimatta Turun Valpas vei kilpailujen järjestelyt hienosti läpi.

Osanottajamäärä kilpailuissa oli ihmeteltävän pieni ja kuitenkin juuri nuorena olisi kilpailtava ja harjoiteltava enemmän. Ja yleisönkin (nuoret) toivoisi kannustavan oman urheiluseuransa kilpailijoita enemmän — tai osallistuvan itse mukaan kilpailuihin, joissa voitto ei ole pääasia vaan osallistuminen.

Nuorena jokainen poika ja tyttö juoksee luontaisesti hyvin, mutta jos he eivät harjoittele, niin juoksemisen taito ja kestävyys häviävät.

Pienenä esimerkkinä voisi vaikkapa mainita, että Turussa tyttöjen 800 metrillä parhaat ajat tekivät C-tytöt. Ja harjoittelemisen koskee kaikkia urheilulajeja — ei vain juoksulajeja, sillä esim. kuulantönnössä tarvitaan voiman lisäksi oikeata tekniikka. Sama asia koskee myös keihäänheittoa — keihäs saattaa lentää voiman avulla pitkälle, mutta alas se tulee harjoittelemattomalta väärin eli »lapeelleen».

Ei nuorten urheilu kuitenkaan niin aallonpohjassa ole miltä saattaisi vaikuttaa, sillä Turussa saavutettiin hyviä tuloksia ja etenkin tyttöjen urheilurintamalla näyttää lupaavalta (kun vain jaksaisivat harjoitella ja kilpailla). Yksittäissuorituksista voidaan mainita tytöt Senja Loppinen, Ritva Luomala ja Liisa Raisio, sillä jokainen voitti omassa sarjassaan peräti kolme kultamitalia. Apojista sai Pertti Mansikkamäki myös kolme kultaista mitalia kentälajeissa.

Toisena kilpailupäivänä vallitsi myös tuulinen ja pilvinen sää, mutta nyt tämä ei kilpailujen järjeste-

NUORTEN TIETOVISA -76

Oulussa 6—7.11. Oulun Kuurojenyhdistyksen toimitalossa Koskitie 19

nuortenkerhoille, kuulovammaisten koulujen oppilaskunnille ja yhdistysten nuortenpiireille. Ikäraja 15—27 v.

Ohjelma

6.11. klo 18 henkilökohtainen kilpailu

7.11. klo 11 3-hengen joukkuekilpailu

Ennakkoilmoittautumiset: Boris Ström, Koskitie 33 a 1, 90500 Oulu 50.

KL:n nuoriso-osasto

OKY:n nuortenkerho

Kuurojen Liiton nuoriso-osasto järjestää
Joulukuun 4—5 pñä 1976 nuorille

LAIVARISTEILYN

linjalla Turku—Tukholma—Turku

Lähtö 4.12. klo 21.30 ja paluu Turun satamaan 6.12. klo 9.15. 5.12. tutustutaan Tukholmaan. Ennakkovaraukset os.: Kuurojen Liitto r.y., nuoriso-osasto, Liisankatu 27 E 10 00170 Helsinki 17. Risteilyn hinta tulee olemaan huokea. — Käytä tilaisuutta hyväksi ja ilmoittaudu.

lyjä haitannut ja juoksulajitkin voitiin juosta oikeaan suuntaan. Liisa Raisio teki C-tyttöjen sarjassa uuden Suomen ennätyksen pituudessa tuloksella 392 ja nyt on Liisalla kaksi Suomen ennätystä hallussaan: pituudessa ja korkeudessa. Mihin ehtiikään...

Vaikka osanottajamäärä Turussa oli pienehkö, niin kuitenkin nähtiin kentällä jännittäviä tilanteita juoksuiissa ja muissa kentälajeissa — nyt toivoisi vain, että ensi vuonna taas nähtäisiin vastaavia »taistoja».

Isolla osanottajajoukolla.

Urheiluterveisin:

SeLe

SKUL:n nuorten yleisurheilumestaruuskilpailujen 11.—12/9. -76 tulokset:

A-pojat:

100 m: 1. B. Hanhikoski, Valpas 12,4, 2. J. Sandell, Valpas 12,4, 3. P. Lehti, Porin KU 12,7, 4. H. Laaksonen, Valpas 14,2.

3000 m: 1. M. Leppänen, Valpas 9.43,8, 2. M. Jokinen, Jalo 10.45,8, 3. T. Jokela, Mikkelin KU 11.00,0.

Pituus: 1. J. Sandell, Valpas 556, 2. B. Hanhikoski, Valpas 552, 3. P. Lehti, Porin KU 540, 4. J. Vataja, Porin KU 510, 5. H. Laaksonen, Valpas 428.

Kuula: 1. P. Mansikkamäki, Valpas 9,83, 2. M. Forsman, Jalo 8,49, 3. J. Toivonen, Wellas 8,18.

Keihäs: 1. P. Mansikkamäki, Valpas 36,26, 2. J. Vataja, Porin KU 32,46, 3. M. Forsman, Jalo 30,82, 4. J. Toivonen, Wellas 20,74.

Korkeus: 1. P. Mansikkamäki, Valpas 160, 2. P. Lehti, Porin KU 155, 3. J. Vataja, Porin KU 150.

4x100 m: 1. Turun Valpas 50,6.

B-pojat:

100 m: 1. T. Saven, Mikkelin KU 12,9, 2. R. Pakarinen, Jalo 13,7, 3. J. Leinonen, Ryhti 14,6.

Korkeus: 1. K. Hanhikoski, Mikkelin KU 140.

Keihäs: 1. J. Jouhki, Mikkelin KU 41,26, 2. T. Meronen, Jalo 38,42, 3. V. Taalas, Mikkelin KU 28,78.

Kuula: 1. T. Meronen, Jalo 10,67, 2. K. Hanhikoski, Mikkelin KU 10,43, 3. J. Jouhki, Mikkelin KU 10,30, 4. R. Pakarinen, Jalo 8,19.

Pituus: 1. K. Hanhikoski, Mikkelin KU 508, 2. T. Soven, Mikkelin KU 475, 3. T. Meronen, Jalo 474, 4. V. Taalas, Mikkelin KU 448, 5. R. Pakarinen, Jalo 437.

4x100 m: 1. Mikkelin KU 52,3, 2. Jyväskylän Jalo 57,5.

C-pojat:

100 m: 1. E. Tikkanen, Jalo 14,4, 2. M. Koivula, Valpas 14,6.

Kuula: 1. A. Viljamaa, Jalo 7,96, 2. E. Tikkanen, Jalo 7,28, 3. A-P. Joutsen, Valpas 6,41.

1000 m: 1. E. Aljansalo, Jalo 3.35,8, 2. J. Leinonen, Ryhti 3.37,4, 3. P. Lähteenmäki, Jalo 3.44,4, 4. J. Häkinen, Jalo 3.52,6.

Pituus: 1. A. Viljanmaa, Jalo 442, 2. M. Koivula, Valpas 432, 3. M. Lammi, Jalo 405, 4. P. Virtanen, Valpas 389.

300 m: 1. M. Koivula, Valpas 49,31, 2. E. Aljansalo, Jalo 52,2.

Keihäs: 1. E. Aljansalo, Jalo 28,50, 2. E. Tikkanen, Jalo 28,36, 3. P. Virtanen, Valpas 20,86, 4. A-P. Joutsen, Valpas 18,96.

Korkeus: 1. P. Lähteenmäki, Jalo 142, 2. M. Lammi, Jalo 130, 3. P. Virtanen, Valpas 125, 4. J. Häkinen, Jalo 120.

A-tytöt:

100 m: 1. S. Loppinen, Valpas 14,4, 2. I. Perälä, Jalo 14,6.

Pituus: 1. S. Loppinen, Valpas 448, 2. R. Mononen, Mikkelin KU 330. 800 m: 1. S. Loppinen, Valpas 3.25,1.

B-tytöt:

100 m: -. S. Nieminen, Jalo 14,9, 2. M. Niemi, Valpas 15,7, 3. J. Sinisalo, Mikkelin KU 15,7, 4. M-L. Salminen, Jalo 16,0, 5. P. Suontakanen, Ryhti 17,9.

Pituus: 1. R. Luomala, Jalo 397, 2. S. Nieminen, Jalo 388, 3. M-L. Salminen, Jalo 364, 4. H. Alasaari, Valpas 328, 5. P. Suontakanen, Ryhti 274.

800 m: 1. R. Luomala, Jalo 3.25,1, 2. H. Alasaari, Valpas 3.41,2.

Kuula: 1. R. Luomala, Jalo 7,38, 2. M. Niemi, Valpas 6,81, 3. H. Alasaari, Valpas 6,62.

4x100 m: 1. Jyväskylän Jalo 1.03,4, 2. Turun Valpas 1.05,7.

C-tytöt:

60 m: 1. L. Raisio, Valpas 9,2, 2. J. Lehtomäki, Jalo 9,9, 3. U-M. Kaasalainen, Jalo 10,0, 4. M. Kujala, Valpas 10,9.

Pituus: 1. L. Raisio, Valpas 392, 2. J. Lehtomäki, Jalo 366, 3. U-M. Kaasalainen, Jalo 332, 4. M. Kujala, Valpas 305.

800 m: 1. L. Raisio, Valpas 3.07,6, 2. J. Lehtomäki, Jalo 3.13,3, 3. U-M. Kaasalainen, Jalo 3.52,0.

SKUL:n VAHVISTAMAT TULOSRAJAVAATIMUKSET XIII KUUROJEN MAAILMANKISOIHIN V. 1977

100 m. 11,1
200 m. 23,0
400 m. 52,0
800 m. 1.57,0
1500 m. 4.00,0
5000 m. 15.00,0
10 000 m. 31.50,0
25 000 m. 2.27,00
Korkeus 185
Seiväs 380
Pituus 680
3-loikka 14.00
Kuula 14.25
Kiekko 43.00
Moukari 42.50
Keihäs 60,00
5-ottelu 3200 pist.

Naiset:

100 m. 13,5
200 m. 28,0
400 m. 65,0
800 m. 2.30,0
Korkeus 145
Pituus 500
Kuula 11.00

YLEISURHEILUOTTELU TURUN VALPAS—TUKHOLMAN HEFHATA

Turun Kuurojen KU Valpas—Tukholman Hephata yleisurheiluottelu pidettiin 21.8. 1976 Turussa. —

Tuloksia:

100 m: 1. B. Hanhikoski Valpas 12,6, 2. P. Luhtala Valpas 13,4, 3. O. Vallster Hephata 13,5, 4. B. Bääth Hephata 16,5.

800 m: 1. S. Nilsson Hephata 2.08,4, 2. M. Leppänen Valpas 2.10,8, 3. J. Lyytinen Valpas 2.16,9, 4. O. Vallster Hephata 2.37,4.

Kiekko: 1. B-G. Henriksson Hephata 41.54, 2. M. Pirttilä Valpas 41.16, 3. S. Kujala Valpas 28.02, 3. B. Bääth 22.42.

Korkeus: 1. P. Mansikkamäki Valpas 170, 2. P. Luhtala Valpas 160, 3. A. Skough Hephata 150.

Keihäs: 1. K. Alajoki Valpas 51.70, 2. Simo Kujala Valpas 43.74, 3. A. Skough Hephata 39.72, 4. B-G. Henriksson Hephata 39.56.

SAVOLAINEN HALLITSI MARATONIA PORISSA

Jyväskylän Kenttärheilijoita edustava Pauli Savolainen vei nimiinsä Porissa juostun Lips-maratonin ylivoimaiseen tyyliin. Aiemmin Porin Tarmoa edustanut Savolainen juoksi 42.195 kilometrin taipaleen ajassa 2.34.04. Toiseksi sijoittunut Pertti Vepsä Nakkilan Virestä hävisi voittajalle tasan 14 minuuttia.

Voittajan, Pauli Savolainen nimissä on ollut muun muassa kuurojen 10.000 metrin ME. Voittaja ei ollut tyytyväinen Porissa ensimmäistä kertaa sitten yhdeksään vuoteen järjestetyn maratonin oloihin. Liian lämmin sää, kova rata ja irtokivet haittasivat voittajan menoa.

— Reitti oli oikein mukava. Siinä oli kaksi loivaa nousua, jotka tosin huomasi vasta viimeisellä lenkillä. Ilma oli minusta oikein sopiva. Olen juossut aiemmin jo 21 maratonia, kertoili 44-vuotias Charles Greenlees.

Puheet huvikseen juoksemisesta olivat osittain vaatimattomuutta, sillä täysi maraton taittui alle kolmessa tunnissa. Greenlees joutui maalisuoran kamppailussa taipumaan kahdeksanneksi HTU:n Voitto Parkkosen jälkeen.

Tulokset:

1) Pauli Savolainen, JKU, 2.34.04, 2) Pauli Vepsä, Nakkilan Vire 2.48.04, 3) Heikki Lempelä, PoTa 2.49.08, 4) Ilmo Runkka, Pr.Kiri 2.49.38, 5) Veijo Käkälä, PoKu 2.52.13, 6) Kari Varpus, PoTa 2.56.56, 7) Voitto Parkkonen, HTU 2.57.20, 8) Charles Greenlees, Korso (Skotl.) 2.57.21, 9) Tuomo Järvinen Kangasala 3.00.37, 10) Kalevi Riuttala, Pori 3.02.08.

(Satakunnan Sanomat)

3000 m: 1. S. Nilsson Hephata 9.33,6, 2. M. Leppänen Valpas 9.59,8, 3. J. Lyytinen Valpas 11.02,9, 4. R. Nykvist Hephata 11.33,2.

Pituus: 1. K. Alajoki Valpas 596, 2. B. Hanhikoski Valpas 552, 3. R. Nykvist Hephata 402.

Ruotsalaisviesti: 1. Hephata 2.25,2. Valppaan juoksu hylättiin.

Pisteet: Valpas 47 — Hephata 33.

PARHAAT AMPUMATULOKSET v. 1975

Pienoiskivääri 60 ls makuulta 50 m

1. Laurila P. FIN 586 p
2. Ikola S. FIN 583 p
3. Ström B. FIN 577 p
Pernica J. TCH 577 p
4. Kostka J. TCH 576 p
Kala F. TCH 576 p
5. Johansson S. SWE 573 p
6. Söderberg J-E. SWE 571 p
Perä R. FIN 571 p

Pienoiskivääri 3x20 ls 50 m

1. Iovkov M. BUL 568 p
2. Pernica J. TCH 547 p
3. Kostka J. TCH 534 p
4. Lundvall A. SWE 533 p
5. Todorov E. BUL 532 p
6. Novratol B. TCH 525 p

Pienoiskivääri 3x40 ls 50 m

1. Lundvall A. SWE 1072 p
2. Ström B. FIN 1052 p
3. Ikola S. FIN 1029 p
4. Laurila P. FIN 1009 p
5. Perä R. FIN 1005 p

Standardikivääri 3x20 ls 300 m

1. Lundvall A. SWE 527 p
2. Ikola S. FIN 486 p
3. Hägglund SWE 482 p
4. Ström B. FIN 479 p
5. Johansson S. SWE 458 p
6. Posslid B. SWE 436 p

Ilmakivääri 40 ls pystystä 10 m

1. Lundvall A. SWE 369 p
2. Ström B. FIN 358 p
3. Henriksson E. SWE 351 p
4. Kuhmonen M. FIN 350 p
5. Johansson S. SWE 339 p
6. Perä R. FIN 329 p
Ikola S. FIN 329 p
Isola U. FIN 329 p

SUOMI—RUOTSI nuorten koripallomaaottelu pidetään Turussa Sampoalinnan palloiluhallissa. Itäisen Pitkätatu 45, lokakuun 23 päivänä klo 15. Samana päivänä klo 19 SHOW-ILTA kuurojentalon alasalissa. Monipuolista ohjelmaa, tanssia musiikin tahdissa.

KEILAILUN SM-KILPAILUT

pidetään 6. pnä marraskuuta klo 16.15 Ruusulan keilahallissa. Osanottomaksu, miehet 40 mk ja naiset 30 mk. Hyvät palkinnot. Ilmoittautumiset lähetettävä 30.10. mennessä osoitteella, Heikki Nieminen, Nuijatie 11 B 26 01650 Vantaa 65.

Keilailun SM-kilpailujen päättäjäisillä palkintojenjakoinen Ruusulan keilahallin yläkerroksen juhkakabinetissa, Ruusulankatu 5. Mercur-ravintolassa tanssia klo 19.30.

Kuulovammaisten bowlingkerhon sääntömääräinen vuosikokous on Helsingin kuurojen yhdistyksen huoneistossa 6. pnä marraskuuta klo 13.00. Tervetuloa.

KB:n johtokunta

KUUROJEN EUROOPAN-MESTARUUSKILPAILUT ALPPILAJEISSA

järjestetään helmikuun 7—12 päivinä Grainu-Zugspitzdorfissa Länsi-Saksassa. SKUL ei kustanna edustajaa kisoihin, mutta mahdollisesti alppilajeja (pujottelua ja syöksylaskua) harrastavat, jotka haluavat osallistua kisoihin omalla kustannuksellaan, voivat ottaa yhteyttä SKUL:n puheenjohtajaan tai toiminnanjohtajaan. Huom. näyttöä vaaditaan, eli hyviä sijoittumisia kuulovien kilpailuissa.

Helsingin kuurojen kalakerho Suvis järjestää 12.3.1977 viiden kaupungin, Helsingin, Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun välisen pilkkioittelun, josta yhteensattumien välttämiseksi ilmoitetaan.

SEURATOIMINTA

Mikkelin Kuurojen Urheiluseura r.y. Seuran ja kuurojenyhdistyksen yhteinen puurojuhla on marraskuun 27 päivänä klo 17 yhdistyksellä. Kaikki jäsenet perheineen tervetulleita. Mukaan pieni nimetön lahja.

Tampereen Kuurot Urheilijat r.y. Vuosikokous joulukuun 5 päivänä klo 17 yhdistyksen huoneistossa Laukontori 10 B 2. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Kahvitus kaikille jäsenille. Tervetuloa.

De döva pensionärernas nordiska konferens på Ellivuori 26-31.7.1976

Ellivuori hotell ligger vackert vid en sjö och utrustat med mötes- och konferensrum dessutom. Konferensen ordnade föredrag med diskussioner varje förmiddag kl 10—12. På kvällarna tittade vi mest på de olympiska spelen, som just då pågick. Ledare för konferensen var Carl-Eric Martola, diskussionsledare Aura Ahlbäck och tolk Rea Stadius. Från Danmark kom 6 deltagare, från Norge 3, Sverige 8 med tolken Vivi Holmström och från Island 5 med tolkarna Gudmundur Egilsson och Jón Jónson. Från Finland deltog 5 personer.

Måndagen 26.7. öppnades konferensen kl 14. Sedan Carl-Eric Martola önskat alla välkomna, öppnade Runo Savisaari konferensen med önskan om att alla skulle trivas under veckan på Ellivuori. Sedan han berättat om förbundets olika arbetsformer, presenterade förbundets verksamhetsledare Liisa Kauppinen i diabilder flere personer som under tidernas lopp varit av betydelse för förbundet.

Tisdagen 27.7. samlades vi i föreläsningssalen efter vi ätit frukost. Aura Ahlbäck redogjorde för pensionärernas förhållanden i Finland. Hon berättade att i flere städer brukar systrarna ordna dagkretsar en dag i veckan eller varannan vecka. Man ordnar också läger och trevliga utfärder. Dövas förbund brukar ordna 3—4 läger i året för pensionärer på Malminharju eller någon annan ort. Hon redogjorde också för förmåner pensionärer har i vår land, bl.a. 50 % rabatt på järnvägsbiljetterna.

Sveriges representant, Bertil Lundberg, berättade om pensionär-

ernas föreningsverksamhet, om olika förmåner samhället ger dem. Det finns 5 pensionärsföreningar i Sverige, av vilka Stockholms förening fungerat i 10 år med 100 medlemmar nu senast. Man har grundat ett pensionärsförbund år 1975. Varje måndag träffas man och då får man höra om veckans händelser och nyheter.

En dag har man konditionsgymnastik, en annan hobbyverksamhet och olika slags klubbaktiviteter. Pensionärerna får invalidpenning och bostadsstöd.

M. Dahlgaard, Danmark, och Arild Moslet, Norge, berättade också i sina rapporter om förhållandena i deras länder. Vilka verkade vara liknande dem i Finland. Jónson, Island, berättade att man inte hade någon speciell verksamhet bland pensionärerna, men att de brukade sammankomma med alla av olika åldersklasser. Pensionärerna har inte heller några speciella förmåner.

På eftermiddagen strax efter lunchen gjorde vi en fotvandring upp till Pirunvuori eller Hin ondes berg som det heter i översättning. Uppe på berget finns en borgliknande byggnad, som uppförts för 70 år sedan av konstnären Danielson. Efter konstnärens död skänkte hans hustru huset till Vammala museum. På bergsknallen framför »borgen» drack vi eftermiddagskaffet, som hotellet ordnat. På kvällen var det bastu.

Onsdag 28.7. berättade socialrådgivaren Raija Tolvanen om hur man i Finland ordnat pensionsfrågorna och om konditionen och hur man sköter den. Vid diskussionen

som följde under Aura Ahlbäcks ledning berättade Sveriges Bertil Lundberg att Sveriges Röda Kors ordnar matpaket för ensamma pensionärer som bor avlägset, de får paketen hemsända.

Efter lunchen åkte vi med buss till Tammerfors. Men vid Vammala vägskaal gjorde vi ett uppehåll för att se på den järnvägsvagn Mannerheim bebodde under kriget och där han sammanträffade med Hitler, som kommit för att gratulera till marskalkens 75-årsdag den 4.6.42. Detta hände helt oväntat. I Tammerfors besökte vi Näsineula utsiktstorn, vi åkte hiss 168 meter upp till toppen. Därifrån var en vid utsikt över Tammerfors, över sjöar och landskap. I nedersta våningen i tornet finns planetariet och akvariet med olika stora fiskar. Slutligen åkte vi till Tammerfors dövförening, som bjöd oss på kaffe.

Torsdag den 20.7. diskuterade vi samarbetet mellan pensionärerna i de nordiska länderna. C-E. Martola refererade, och en livlig diskussion följde. Skulle man sammankomma varje år eller vartannat år. Hans Nissen, Sverige, föreslog att konferenserna skall hållas varje år, vi har ju inte så många år kvar av vår livslängd, två års mellantid blir för långt. Dessutom kan inte alla pensionärer delta varje år, då de har företräde som inte varit med förut. Man röstade enhälligt för att hålla konferens varje år. Sedan diskuterades var nästa konferens skall hållas.

Sverige ville gärna hålla den, men Island kom också med en inbjudan. Vi tog emot Islands inbjudan och ser nu med glädje mot konferensen

i Reykjavik år 1977. Mötet sammanfattade en resolution om att konferensen ordnas varje år, den under-tecknades av en representant från varje land och överlämnades sedan till Dövas Nordiska Råd.

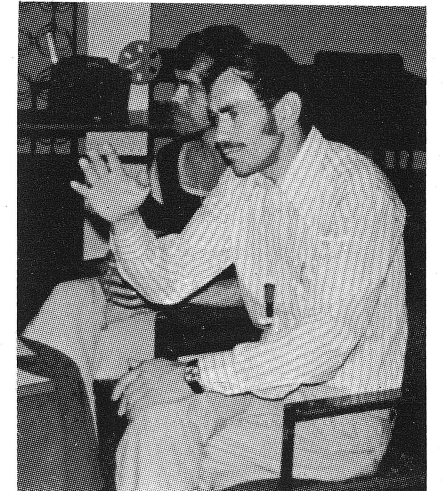
På kvällen vågade några av de manliga deltagarna sig ner till rökbastun vid stranden. Upplevelsen bevisade för dem rökbastuns »härlighet». Efteråt såg vi en film från Malminharju.

Fredagen 30.7. avreste två av de norska deltagarna tidigt på morgonen, tyvärr. Dagens diskussion gällde hälsovård och diet. Doktor Pekka Tietäväinen talade över ämnet »Vägen till hälsa». Den åldrande människan måste sköta om sin kondition, efter 80 års ålder försvagas skelettet, hjärtat och njurarna m.m. Man måste undvika socker, bröd och potatis bl.a., men vätska bör man dricka dagligen över 1 liter. (T.ex. vatten, mineralvatten, te, kaffe.) Man skall delta i föreningsliv och ha hobbyn, det håller människan på gott humör.

Eftersom islänningarna var tvugna att avresa följande morgon ordnade vi avskedsmiddagen denna dag. C-E. Martola höll ett tal och uttalade vår glädje över att islänningarna kommit hit den långa vägen och så tackade han alla för gott samarbete. De utländska deltagarna tackade för konferensen, ledarna och tolkarna. Sveriges tolk Vivi Holmström avtackades speciellt.

Lördagen 31.7. avreste islänningarna. Efter frukosten talade Aura Ahlbäck om pensionärernas möjligheter till studier. »Man lär så länge man lever»! Det är nu vi får tid att utveckla oss genom studier. Olika hobbyn ger innehåll i vårt liv. Vi kan läsa böcker, göra resor och stärka våra bristfälliga kunskaper. Det sker hela tiden förändringar i samhället och vi måste kunna följa med vad som händer. Döv-blinda Helen Keller studerade hela sitt liv, det sägs att hon studerade latin vid 80 års ålder. Pensionärerna av i dag är ju levnadsglada och pigga. Bertil Lundberg berättade om en döv som intresserade sig för latinska ord, han började

Gudmundur Egilsson och Jón Jónson tolkar på pensionärslägret på Ellivuori.

De döva pensionärerna på Island

Hur många ser inte mot ålderdomen med känslor av bekymmer. Kanske de har orsak till det. Men vi vet att varje ålder har sina trevliga och sina besvärliga sidor. Det beror på omständigheterna. Säkert är att de gamlas antal ökar nuförtiden och det beror på många orsaker. Medicinvetenskapen till exempel står högre nu än förr. Kortare arbetstid för med sig längre tid för vila och man har tid för sina intressen. Nationer och samhällen försöker ordna plats för alla som blir pensionärer.

På senare tid har samhället förändrat sig på så sätt att man uppnår en bättre levnadsstandard lättare än förut. Man har nya snabba apparater, man bygger hus med enklare teknik och det tunga arbetet hör till det förflutna. Allt samverkar till att man lever längre.

Men är vi lyckligare? Till trots för all vetenskap följes denna välvärd ändå av endel vanskligheter. Har vi fått allt vi önskade, har ingenting blivit glömt? Jo, människor själv har blivit glömt. Den gamla i samhället. Det är om den

studera språket och kan det nu. Laina Wainola berättade att hon skolan lärde sig älska böcker och har hela sitt liv egnat sig åt dem. Hon ville själv skriva och trots motgångar fick hon slutligen ett manuskript antaget, till sin egen förvåning. Detta hände år 1969. Hon fick god kritik och mottog många brev från okända läsare.

Söndagen 1.8. lämnade vi Ellivuori och for med buss till Ävik, till sommarfesten. Därifrån fortsatte vi till Helsingfors och sedan fortsatte svenskarna och danskarna vidare till Åbo för att med båt återvända hem.

Ar

KOM — SE — LYSSNA

Musik i Tammerfors 23.10. 1976

DU STÖDER DÖVA UNGAS VERKSAMHET

Kl 14 Konsert i univers.festsal
Biljettpris 15,—

Kl 18 Kyrkokonsert i Domkyrkan
Programmet 7,—

Kl 20 Supé/dans i Ravintola Häme
Supékort 50,—

Medverkande: Anita Välkki, Päivi Paunu, Tapani Perttu, Elisabet Laurila, Sirpa Kostiaainen, Torsten Rikström, H.fors & Åbo dövkörer.
Järnvägsrabatt 20 % f. 10 personer.

människan vi skall tala på detta möte.

Vi är några islänningar som har kommit en lång väg för att utbyta erfarenheter och kunskap med er. Och stärka vänskapen med broderfolken. Många tror att de döva undgår dessa svårigheter och stressen som följer med vällevnaden. Det kan hända att han undgår något av spänningen i samhället, men hans behov är desamma som de hörandes. Och han går miste om så mycket i tidningar, radio och televisionen och då blir mycket främmande för honom ute i livet. Jag tror att många av de dövas tolkar och konsulenter kan berätta historier om svårigheter man råkar ut för genom det byråkratiska pedanteriet. Om en döv pensionär till exempel söker efter bostad är det som om systemet inte räknade med de döva.

För en tid sedan fick Föräldraföreningen och De dövas förening en ung kvinna med god utbildning att arbeta med bla. just denna sak. Vi är så nya med dessa saker att vi hittills löst problemen genom att fråga någon bekant, som i sin tur kände någon annan o.s.v. Föräldrar, släktingar, vänner och bekanta hjälpte så mycket de kunde och med olika resultat. Därför hade vi ett stort behov av arbetskraft som skulle sköta om det hela. Och vi tyckte det passade bra med en kvinna just i det arbetet.

Vår dövförening och Föräldraföreningen har nyligen blivit medlemmar i invalidorganisationen på Island, och vi tillhör deras förening. Vi hoppas därför på samarbete. Vi är också medlemmar i Dövas Nördiska Råd, och på dem ställer vi våra största förhoppningar. Jag menar att vi kan lära känna varandras länder och nästa år får vi se hur det gått. Som jag tidigare här berättat så har vi nu en person som arbetar halva dagen för våra organisationer.

Våra pensionärers stora problem är deras bostad. Vår anställda talade med föreståndare för ålderdomshem, men när de hörde att det gällde döva, blev svaret genast avvisande. Ändå har vi hört att alla har sama rätt och är lika inför lagen. Men är det kanske bara när man är knäckt. Och så talar man om människorättigheter. Vi

Teckenspråkskurs i Vasa

Kursen började den 12 juli och varade hela veckan till söndagen den 18 juli.

Det var nog den soligaste veckan på hela sommaren.

22 deltagare hade samlats till Evangeliska Folkhögskolan där kursen skulle hållas.

Kursledare var Eino Savisaari, Kaija Westerholm och Inga Lassfolk.

Vi började med att dela oss i grupper. Eino tog hand om dem som hade tecknat tidigare. Kaija och Inga fick varsin nybörjargrupp.

Eino föreläste om de dövas och hörselskadades gruppering. Efter föreläsningen var det dags att försöka sig på teckenspråket. För nybörjarna kändes fingrarna litet oviga och olydiga, men efter en stund gick det bättre. De följande dagarna gick det lättare och lättare att teckna, då vi fick reda på varifrån de flesta tecknena har sitt ursprung.

Under föredragen fick deltagarna

vila sina fingrar och händer, men efter en stund var händerna igång, flitigt tecknande.

Föredragen behandlade: Teckenspråkets olika arter, Följder av dövhet, Arbetet bland döva, De dövas sociala kontakter, De dövas sociala förmåner.

Nästan varje kväll hade vi trevliga kvällsprogram. Bl.a. fick vi se ÄÄNI VALLI filmen och vi diskuterade om olika tekniska hjälpmedel som finns för döva.

En kväll var det bastu och några tittade på Kådet kertovat med Eino och Liisa på TV.

På fredag var det kväll hos Algot, Algot mötte oss på trappan, knappt hade vi bytt några ord när det var dags för kaffe. Algot hade lovat att bjuda enkelt, men när vi närmade oss bordet fick vi stora ögon, på bordet hade Algot en härlig fylld kaka, När vi var klara med kaffet sjöng vi en psalm och Algot berättade om sina upplevelser bland de döva. Kvällsstunden slutade med

fördömmar andra nationer för att de gör skillnad på sina medborgare efter hudfärgen. Men vad gör vi själva? Hur förklarade föreståndarna sina avslag. Jo, ingen kunde förstå den döve. Deras personal förstod honom inte. Kan man ha sådana fördomar ännu på 20 århundradet. Ändå förstår vi alla ett litet barn, som inte ännu lärt sig tala. Vi förstår dess behov genast från dess försel.

Vänner, ni skall inte tro att islänningarna är värre än andra folk. Förklaringen är den att de inte är upplysta tillräckligt om dessa saker. Varken i tidningar, television eller radion talar man om dem. Därför blir vi som arbetar med döva så ofta besvikna. Men vems är felet? Vårt, vi som arbetar här eller hör ihop med det? Kanske vi kunde göra ännu mera. Men vi är inte så många. Därför måste huvuduppgiften för oss vara att ge så mycket upplysning som möjligt i dessa ting.

När vi ser på våra pensionärers sociala förhållanden, har man inte gjort mycket för dem. Mycket måste göras förrän de är till-

fredsställande. När folk blir äldre får de större behov av bekanta och vänner. Därför är det nödvändigt att de nordiska länderna ordnar växelbesök och vi hoppas att de blir flere i framtiden. Jag vill gärna veta vad ni tänker om den saken?

För en tid sedan kom hit 25 svenskar tillsammans med Astrid. De reste på egen hand och jag tror att de var nöjda med turen när de reste hem efter en vecka. En av deltagarna hade som ung mistat sin hörsel och senare också synen och det var beundransvärt att se hur tolken såg till att han kunde njuta av resan. En döv berättade för mig att hon försökte tala med honom och resultatet var fint. Hon hade trott att det behövdes förberedelser för att kunna komma till tals. Jag berättar detta för att förklara hur viljan betyder halva vägen, ingenting är omöjligt. Kanske man misslyckas första gången, men så försöker man igen.

Ellivuori, 31.7. 1976.

Gudmundur Egilsson
Reykjavik, Island
(Övers. Rea Stadius)

några sånger som vi tecknade, sedan var det dags att tacka Algot.

Lördags eftermiddag var vi på SIGHT-SEEING (rundtur) i Vasa och på kvällen i Ortodoxa kyrkan, för dom som var intresserade. Vi var inte många. När vi närmade oss kyrkan var det någon som undrade, hur skall vi bete oss i kyrkan? En annan gav det kloka svaret »Så naturligt som möjligt!»! Sedan steg vi in i kyrkan, där fanns inga kyrkomedlemmar. Det var litet annorlunda än den vi var van vid. I kyrkan brukar man inte sitta och prästen sjöng nästan hela mässan. Vi som inte var vana att stå behövde snart en stol. Männen från vår kurs var duktiga då de orkade stå hela mässan på sin plats.

Efter kyrkan hade vi Missionsafton. Eino berättade om Etiopien och missionarbetet där bland de döva.

Alldeles för fort blev det söndag och avslutning.

Gudstjänst hölls i Trefaldighetskyrkan och tolkades av Eino. Vi var en liten grupp i fortsättningskursen som hade lärt oss några psalmer som vi tecknade. Vi hade övat och övat många gånger under veckan men ändå var vi nog nervösa att vi inte skulle komma ihåg alla tecknen. Då det var första gången vi tecknade psalmer och framför så många människor. Gudstjänsten avslutades med nattvard.

Efter gudstjänsten bjöds det på kaffe på skolan.

Det var riktigt roligt att så många döva, ungefär 15—16 ville komma och dricka kaffe och vara med oss på vår avslutning. Under kaffedrickandet fick vi samtidigt bekanta oss med många döva och komma i kontakt med det egentliga teckenspråket i praktiken och inte bara i teorin.

Tillsist var det dags för kursintygs utdelning och att ta farväl av varandra.

Vi vill samtidigt tacka våra lärare, skolan och alla som ordnat för denna kurs. Och hoppas samtidigt att det också nästa år blir en likadan kurs och att döva vill och kan komma med oss.

För målet med just såna här kurser är att öka kontakten och att komma varandra närmare. DÖVA och HÖRANDE.

Inga Lassfolk

Rea Stadius 70 år

Den 29 augusti samlades döva och hörande till en kaffesits på Helsingfors dövas förening. Rea Stadius var hedersgäst, hon fyllde den dagen 70 år.

I Dövas förbunds 71 åriga historia står namnet Stadius outplånligen präntat. Egentligen borde Rea ha blivit född ett år tidigare, då hade hon varit årsbarn med förbundet. Redan vid sekelskiftet hade tanken på ett dövas förbund uppstått och så kom det sig att Reas farmor, statsrådinnan Julia Stadius, och hennes far Valter Stadius satte manken till för att få förbundet grundat. De tillhörde båda en kommitté som tillsattes år 1900 för att genomföra planen.

Rea minns de personer som förekom i början av seklet på förbundet och dövföreningen i Helsingfors. Hon har berättat bla. om Julius Hirn, som var en mycket korpulent person, att han ofta tog upp henne på knäet, hon var liten då. Men det fanns inte mycket plats på knäet, då magen tog stor plats. Det är mångt och mycket Rea minns, vi skall hoppas att hon skriver ner på papper någongång.

Trots att Rea levat hela sitt liv bland döva, kom hon med i jobbet på allvar för ungefär tretton år sedan. I föreningen och som redaktör för Tidskrift för döva och som hjälpande hand i förbundet. Tidigare, år 1939, kom hon in i styrelsen för Ävik dövhem, både som sekreterare och kassör, det se-

nare under 13 år. Efter att år 1965 ha blivit pensionerad hos Karl Fazer blev hon socialkurator på Ävik till år 1969.

Alltid när döva bett henne om en handräckning, antingen det gällt något personligt ärende eller organisationen, har hon hjälpt till, som tolk, som revisor o.s.v.

Det finns en sida hos Rea som vi döva uppskattar. När hon deltar i något ärende som gäller döva, är hon alltid på deras sida. Hon drar sig inte för att säga rent ut åt hörande, om saken det fordrar. Hon nöjer sig inte med att »de döva är ju sådana». Hon förklarar i grund orsak och bakgrund, varför saken blivit sådan den är. Som barn till döva föräldrar, då tecken språket var det första språket hon använt, känner hon de dövas sätt att tänka.

Vi döva gläder oss över att ha henne som vän. En vän som arbetar anspråkslöst i bakgrunden, men stiger fram när hon behövs.

Tack Rea, vi önskar Dig krafter och hälsa och att du många år till kan fortsätta som hittills.

J. Narmala

Nyheter från förbundet

Förbundets arbetsutskott behandlade vid sitt möte 30.6. 1975 följande ärenden:

Till socialrådgivare i Östra Finlands distrikt valdes diakonissan Irma Rönkkö från 1.9. 1976.

Till Esbo församlingars kyrkoförvaltning har inlämnats anhållan om tillsättandet av en tjänst för en handikappsarbetstagare till i Esbo. Man beslöt bifoga en rekommendation till denna ansökan.

Sommaruniversitetet i Helsingfors-nejden ordnar den VI Sexiologkursen 4.8. 1976. I panelen, som behandlar handikappades sexualproblem, deltar verksamhetsledaren Liisa Kauppinen.

Noterades att Helsingfors stads vårdnämnd beviljat 3.000 mk i understöd till förbundet, vilket skall användas för döva pensionärers rekreation och konditionsverksamhet i Helsingfors.

Malminharjukommittén fick i uppdrag att undersöka vilka möjligheter som finns att bygga tillräckligt med WC, tvätttrum o.a. sociala utrymmen för tillfälliga gäster som tältar, bor i husvagnar o.s.v.

Man beslöt anhålla av inrikesministeriet om tillstånd för ordnandet av en insamling i hela landet under tiden 1.8. 1976—31.3. 1977. Insamlingen sätts igång genom försäljning av trafikreflexbrickor som kostar 5 mk per styck.

På arbetsutskottets möte i Ellivuori 26.7.76 i samband med nordiska pensionärskonferensen behandlades bl.a.:

Socialstyrelsen har beviljat förbundet ett förskott på 125.000 mk på statsunderstödet, som skall användas för rehabiliteringsträningsskurser.

En insamlingskommitté tillsattes, medlemmarna är ordföranden Runo Savisaari, verksamhetsledaren Liisa Kauppinen och ekonom Eero Laamanen.

Disponenten för Malminharju, Aarne Kettu, hade gjort ritningar

MINNESLISTAN

»Det är som att svälja en abborre bakfram» säger man uppe i Kuusamo, om någonting är besvärligt att göra.

23—24.10. JAKOBSTAD. KYRKODAG 23.10. samkväm kl 18 i församlingshemmet, 24.10. gudstjänst kl 10 i Pedersöre kyrka. Därefter program. Pastor E. Savisaari m.fl. medverkar.

23—24.10. TAMMERFORS. Vålgörenhetskonserten »Kadonnut sävel — Den försvunna melodin» och Döva ungdomars riksdagar.

HELSINGFORS:

16.10. Damklubben. Glöm inte vårt trevliga samkväm klo 19.

17.10. Månadsmöte kl 17, på Elisabethsg. 27.

24.10. Frågesport mellan klubbarna på föreningen. Kl. 18.

30.10. Showafton med skojigt program. Kl. 19.

40-ÅRS JUBILEUM FIRAR:

10.10. Forssan Kuurojen Kerho firar jubileet i församlingsgården klo 13.00.

17.10. Kymenlaakson Kuurot (Döva i Kymmenedalen) firar i Inkeroinens församlingsgård kl 13.00.

TÄVLINGAR:

16.10. SEINÄJOKI. Österbotten—Sydvästra Finland—Savolax utmanar distrikten till frågesportstävlingar.

för en ny stuga och för stugans placering. De godkändes.

Informationssekreterare för förbundet blir skolkuratorn Raili Ojala från 1.11. 1976.

Marjatta Jaakkola utnämndes till socialrådgivare för Åbo och Björneborgslän. Hon har varit tidigare anställd för Vasa län.

Till socialrådgivare för Uleåborgs län valdes socialinspektör Valde Räisänen och Norra-Karelen län pol.kand. Seppo Mertanen. Båda tillträder sina tjänster 1.10. 1976.

Beslut gjordes att till inrikesministeriet inlämna en ansökan om tillstånd för ordnandet av ny insamling genom försäljning av brevslutarmärken 25.9. 1976—24.9. 1977.

ling i Seinäjoki Lilla teater klo 18.00. Lagen tävlar med 5 deltagare var. Den 17.10. kl 11.00, ordnas icke officiella individuella tävlingar.

6—7.11. ULEÅBORG. Vi inbjuder ungdomsklubbar, elevkårer och förenings ungdomskretsar till frågesport, både individuella och lagtävlingar. Åldersgränsen är 15—27 år. Den 6.11. kl 18 individuell tävl. — 7.11. kl 11 för tre-manna lag. Anmälan till Boris Ström, Koskitie 33 a 1, 90500 Uleåborg 50.

MALMINHARJU

20—21.11. IDEER OCH TIPS. Hobbykurs för händiga och handarbetsintressade. Arrangör är förbundet ungdomsavdelning. Anmälan senast 15.11. till förbundets kansli. OBS! Deltagarna tas emot efter hand som anmälningarna inkommit.

27—28.11. RÄDPLÄGNINGS-DAGAR. Unga döva och dövblivna samlas till gemensamma dagar för att diskutera ungdomens intresseverksamhet och anpassning till klubbverksamhet samt organisationen för hörselskadad ungdom. Arrangör är dövförbundets ungdomsavdelning. Verksamhetsledare och funktionärer från dövas förbund och Kuulonhuoltoliitto inbjuds.

BÄTKRYSSNING

Dövas förbunds ungdomsavdelning ordnar den 4—5.12. 76 bät-kryssning för ungdomen rutten Åbo—Stockholm—Åbo.

Avresa och ankomst Åbo hamn. Avfärd 4.12. kl 21.30 och retur 6.12. kl 9.15. Den 5.12. beser vi Stockholm.

Förhandsanmälan till Dövas förbund nuoris-osasto, Elisabethsg. 27 E 10, 00170 Helsingfors 17. Resan blir inte dyr. Kom med!

Västra-Nylands Dövas Förenings valmöte hålles den tionde okt. kl. 13 Torngatan 2, Ekenäs.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32
Tel. 576 788

YHDISTYSTOIMINTAA

Helsingin Kuurojen Yhdistys r.y. Kuukausikokous yhdistyksen huoneistossa lokakuun 17. päivänä klo 17. Seuraavan kuukausikokouksen yhteydessä 21.11. on kirpputori klo 15. alkaen.

Naiskerhon hauskat pirskeet yhdistyksellä lokakuun 16. päivänä klo 19.

Kamerakerhon illanvietto sekä kaitafilmaus- ja valokuvauskilpailujen palkintojenjako pidetään lokakuun 23. päivänä klo 18. yhdistyksen huoneistossa, eikä 24.10. niinkuin erheellisesti viime numerossa ilmoitettiin.

Yhdistyksen alaosastojen välinen tietovisa pidetään lokakuun 24. päivänä.

Perinteellinen SHOW-ILTA on lokakuun 30. päivänä klo 19. Mukavaa ohjelmaa.

Pohjois-Karjalan Kuurot r.y. Vaalikokous lokakuun 16—17. päivinä klo 13. seurakunnan uudessa kursikeskuksessa Vaiviossa Polvijärvellä. Ajo-ohjeet: Joensuusta Kuopion tietä n. 10 km, sitten Polvijärven tietä 5 km ja Vaivion tietä 2 km, oikealla puolella on viitta Vaivion kurssikeskus. Vaalikokouksen lisäksi on muutakin ohjelmaa. Tervetuloa.

Kymenlaakson Kuurot r.y. 40-vuotisjuhla lokakuun 17. päivänä klo 13. Inkeröisten seurakuntatalossa.

Forssan Kuurojen Kerho r.y. 40-vuotisjuhla lokakuun 10. päivänä klo 13. Forssan seurakuntatalossa.

Kemin Kuurojen Kerho r.y. Vaalikokous lokakuun 24. päivänä klo 12. seurakuntatalossa.

Seinäjoen Nuorten Kerho. Illanvietto ja myyjäiset lokakuun 30. päivänä klo 18. Kaupunginteatterin pikkuteatterissa. Tervetuloa.

Keski-Suomen Kuurot r.y. Vaalikokous lokakuun 31. päivänä klo 13. Ahdinkadun kerhohuoneessa.

Yhdistyksen nuortenkerho järjestää pikkujoulujuhlan marras-

Rakas isämme ja ukkimme

JUHO KAUPPINEN

* 15.9. 1897 Lapinlahdella

† 9.9. 1976 kotonaan Lapinlahdella

Ikävöiden ja kiittäen

**Martti ja Aune
Kerttu ja Aulis
Anni
Sauli ja Eva
Antero ja Eeva
Kyösti ja Pirkko
Lastenlapset ja lastenlastenlapset
Agda-sisar perheineen
sekä muut omaiset ja ystävät.**

Nyt lähden tyköänne, te rakkaat jääkää tänne, nyt haltuun Jeesuksen. Ja valvovalla miellä te käykää taivaan tiellä. Vie, Herra, meidät yhtehen.

Isämme on siunattu Lapinlahden kirkossa 25.9.-76. Kukkalaitteiden ja adressien asemesta voi tukea isämme sydäntä lähellä olutta Etiopian Kerenin kuurojenkoulun työtä Lapinlahden osuuspankissa avatun tilin kautta.

kuun 27. päivänä klo 19. Kangasvuoren Kerhohuoneessa Kangasvuorentie 10—12. Hyvä ja monipuolinen ohjelma. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Kotkan Kuurojen Yhdistys r.y. Illanvietto marraskuun 5. päivänä klo 18. Kotkan Säästöpankin kerhohuoneistossa.

Kuopion Kuurojenyhdistys r.y. Valistuspäivät marraskuun 13—14. päivinä klo 18.30 Invatalossa Tiihottarentie 4. Puhujaksi tulee toiminnanjohtaja Liisa Kauppinen.

Tampereen Kuurojen Yhdistys r.y. Vaalikokous marraskuun 14. päivänä klo 17. yhdistyksen huoneistossa Laukontori 10 B 2. Jäsenet, saapukaa joukolla tärkeään kokoukseen valitsemaan vuodeksi 1977 puheenjohtaja ja muut toimihenkilöt.

Lapin Kuurojen Yhdistys r.y. Pikkujoulu marraskuun 20. päivänä Kemissä motelli Reissumiehessä. Illalliskortti 10 mk. Yöpymissahdollisuus. Ilmoittautumiset Antero Piiralalle os: 99300 Muonio, puh. toimeen 996-1328, kotiin 996-1122.

Mikkelin Kuurojen Yhdistys r.y. Yhteinen puurojuhla yhdessä Mik-

kelin Kuurojen Urheiluseuran kanssa marraskuun 27. päivänä klo 17. yhdistyksen talossa. Jäsenet perheineen ovat tervetulleita puuropadan ääreen. Sotata saa, koska »porsaita äidin oomme kaikki». Jokaista pyydetään tuomaan pikkuinen nimetön lahja.

Savonlinnan Kuurot r.y. Esitelmäpäivät lokakuun 30 päivänä klo 13 Savonlinnan seurakuntatalossa Sääminginkatu 17. Puhujaksi toivotaan Elise Jaakkolaa. Tervetuloa.

Hämeenlinnan Kuurot r.y. Perhekirko marraskuun 14 päivänä klo 13 Markkulassa. Pastori Pekka Palosaari tulee. Vaalikokous samana päivänä klo 15. Tervetuloa kaikki jäsenet molempaan tilaisuuteen.

SHAKKIA

KANSALLISET PIKASHAKKI-TURNAJAISET

järjestetään Tampereen Kuurojen Yhdistyksessä Laukontori 19 B 2 lokakuun 23 päivänä klo 12. Luokat M—A ja B—C.

Tampereen Kuurojen Shakkikerho

»Säveliä silmin ja korvin»
MUSIIKKITAPAHTUMA TAMPEREELLA 23.10.1976

Klo 14 Konsertti Tampereen yliopiston juhlasalissa
Kalevantie 4

Kaikki esitykset tapahtuvat tai tulkitaan viittomakielellä.

Esiintyjinä ovat mm. Anita Välkki
Tapani Perttu
Päivi Paunu
Lausuntaa viittomakielellä: Sirpa Kostainen
Eija Auvo
Torsten Rikström
Elisabet Laurila
Helsingin ja Turun viittomakuorot
Juontaa: Liisa Kauppinen
TV-2 nauhoittaa tilaisuuden. Pääsymaksu 15,—

KIRKKOKONSERTTI

Tampereen Tuomiokirkossa klo 18. Ohjelma 7:—

ILLALLISTANSSIT

Ravintola Hämeen Aleksissa klo 20. Illalliskortti 20:—
Kuurojen Liiton nuoriso-osasto
Tampereen Kuurojenyhdistyksen Nuortenkerho
Tampereen Kuulovammaisten Lasten Vanhempain yhdistys

ELÄKELÄISTEN SYYSPÄIVÄT

järjestetään Malminharjussa lokakuun 18—22 päivinä.
Leirimaksu mk 150,—. Ilmoittautumiset liiton toimistoon 15.10.76
mennessä.

Ideat ja vinkit esiin
ASKARTELUKURSSIT

näppäräsormisille ja kaikille käsityöihmisille järjestetään
Malminharjussa 20.—21.11.1976

Uutta ja käytännöllistä. Ilmoittautumiset osoitettava Liiton toimistoon viimeistään 15.11. mennessä. Huom. Kurssille otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Hyväksytyille lähetetään kutsu.

KL:n nuoriso-osasto

Kuurojen ja kuuroutuneiden nuorten neuvottelupäivät
Malminharjussa 27.—28.11.

Päivillä tulee esille nuorten harrastustoiminta, sopeutuminen kerhotoimintaan, kuulovammaisten nuorisotyön organisaatio. Päiville kutsutaan Kuurojen Liiton ja Kuulonhuoltoliiton järjestöjohtajia ja toimihenkilöitä.

KL:n nuoriso-osasto

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Hilja Pehkonen

Sydämelliset kiitokset teille kaikille, jotka muistitte minua 50-vuotispäivänäni.

Eero Parviainen

KIRKKOPÄIVÄT
TAMPEREELLA

marraskuun 6—7. päivinä

Ohjelma:

6.11. klo 12 Näsin seurakuntasali Näsilinnan-
katu 26

7.11. klo 10 Aleksanterin
kirkko
klo 12 NNKY

Tampereen Kuurojenyhdistyksen Kirkkoneuvosto

KIRKKOPÄIVÄT
PIETARSAARESSA

lokakuun 23.—24. päivinä

Ohjelma:

23.10. klo 18 illanvietto seurakuntakodissa

24.10. klo 10 jumalanpalvelus Pedersören kirkossa, sen jälkeen muuta ohjelmaa. Pastori E. Savisaari ja muita puhujia.

Tervetuloa!

VAALIKOKOUKSIJA 13.11. 1976

Helsingin Hero r.y. klo 18 HKY:llä.
Kouvolan Kuurojen Yhdistys r.y. klo 18 Seurakuntakeskuksessa.

Seinäjoen Seudun Kuurot r.y. klo 18 Kaupungintalon pikkuteatterissa.

KIRJEENVAIHTOON

kuuron 16—30 vuotiaan suomalaisen kanssa haluaa Joel Marcus, 21 v. Englannin- tai ranskankieliset vastaukset voi lähettää hänelle os: 7525 Sepulveda 138, Van Nuys, California 91405, USA.

Kuurojen Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kuun 1. päivään mennessä os: Loke-ro 62, 13101 Hämeenlinna 10.